

Dette værk er downloadet fra Danskernes Historie Online

Danskernes Historie Online er Danmarks største digitaliseringsprojekt af litteratur inden for emner som personalhistorie, lokalhistorie og slægtsforskning. Biblioteket hører under den almennyttige forening Danske Slægtsforskere. Vi bevarer vores fælles kulturarv, digitaliserer den og stiller den til rådighed for alle interesserede.

Støt Danskernes Historie Online - Bliv sponsor

Som sponsor i biblioteket opnår du en række fordele. Læs mere om fordele og sponsorat her: <https://slaegtsbibliotek.dk/sponsorat>

Ophavsret

Biblioteket indeholder værker både med og uden ophavsret. For værker, som er omfattet af ophavsret, må PDF-filen kun benyttes til personligt brug.

Links

Slægtsforskeres Bibliotek: <https://slaegtsbibliotek.dk>

Danske Slægtsforskere: <https://slaegt.dk>

Redogörelse
för
Högre Allmänna Läroverket i Westerås

under läsåret 1882—1883

jemte

Inbjudning

till

Års-Examen och Slutöfningarna

den 8 Juni 1883

af

Ludvig Mossberg,
v. Rektor.

Innehåll: *Redogörelse för Allmänna Läroverken i Westerås, Sala och Arboga samt Stadspedagogierna i Köping, Nora och Linde.*

Redogörelse
för
Högre Allmänna Läroverket i Westerås

under läsåret 1882—1883

jemte

Inbjudning

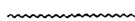
till

Års-Examen och Slutöfningarna

den 8 Juni 1883

af

Ludvig Mossberg,
v. Rektor.

Innehåll: *Redogörelse för Allmänna Läroverken i Westerås, Sala och Arboga samt Stadspeilagogierna i Köping, Nora och Linde.*

I. Redogörelse för högre allmänna Läroverket i Westerås.

A) Undervisningen.

- 1) Höstterminen började den 26 Augusti och slutade den 15 December.
Vårterminen började den 20 Januari och kommer att avslutas den 8 Juni.
- 2) Undervisningen, som hela läsåret fortgått utan afbrott, har varit förlagd till följande tider på dagen: kl. 7—9, 11—2 samt 4—5 på Måndags- och Thursdageftermiddagar. Gemensam morgonbön med bibelläsning och förklaring, hvilken omfattat kap. 17—28 af *Apostlagerningarna* samt 16 kap. af *Luc. Evang.*, har egt rum hvarje läsdag på fjerdedelstimmen före klockan 7. Gemensam aftonbön har hållits Måndagar och Thursdagar. För första klass. har morgonbönen börjat kl. 7 $\frac{1}{4}$ och läsningarna kl. 7 $\frac{1}{2}$.
Gudstjenst har hållits hvarje Söndag med ungefär halfva lärjungeantalet på skolsalen, under det att de öfriga öfvervarit gudstjensten i domkyrkan, enligt af Rektor bestämd ordning. Responsorierna vid gudstjensten i domkyrkan hafva utförts af skolungdomens chör.
Gymnastiköfningarna hafva varit förlagda till förmiddagarna kl. $\frac{1}{2}$ 11—11, 2— $\frac{1}{2}$ 3 alla dagar i veckan. Öfningarna i målskjutning med salongsgevär samt fäktning och gevärsexercis hafva egt rum kl. 5—6 fyra dagar, kl. 9—10 en dag i veckan. Målskjutning med skarpa skott egde rum på Lördagseftermiddagarna under Höstterminen, så länge väderleken det tillät, samt mot slutet af Vårterminen.
Sångöfningarna hafva egt rum kl. 9— $\frac{1}{2}$ 10 fyra dagar, kl. $\frac{1}{2}$ 11—11 fyra dagar, kl. 4—6 två dagar, kl. 5—6 tre dagar i veckan.
Instrumentalöfningarna hafva hållits en dag kl. $\frac{1}{2}$ 10— $\frac{1}{2}$ 11, två dagar kl. 5—6.
Teckningsöfningarna hafva egt rum kl. 7—8 en dag, kl. 8—9 en dag, kl. 11—12 två dagar, kl. 12—1 tre dagar, kl. 1—2 två dagar, kl. 4—5 tre dagar, kl. 5—6 tre dagar i veckan.
- 3) Antalet lärotimmar i veckan, under hvilka undervisning af särskilda lärare meddelats, öfningslärarnes undervisningstimmar däri icke inberäknade, inhemtas af följande tabeller:

WESTERÅS.

4

Klass.	Antal närvarande lärjungar.				Antal undervisningstimmar af ämneslärare i nedannämnda klasser.												S u m m a.	
	Gemensam linje Kl. 1-3.	Reallinje.	Latinlinje		S u m m a.	4-5.				6-7.				S u m m a.				
			utan Grekiska.	med Grekiska.		1-3.	Särskilda för		Gemensamma för Real- och Latinlinjerna.	Särskilda för Real- linjen.	Särskilda å Latinlinjen		för frivillig undervisning					
							Realisten.	Latinlinjen.			för Latinlinjens alla lärjungar.	endast för dem som läsa Grekiska.	Hebreiska.		Engelska.			
Höstterminen 1882.	1	29	—	—	29	24	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	24
	2	32	—	—	32	28	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	28
	3 a)	20	—	—	20	28	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	28
	3 b)	14	—	—	14	28	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	28
	Latin 4 a)	—	—	21	21	—	—	30	—	—	—	—	—	—	—	—	—	30
	Real-Latin 4 b)	—	7	7	14	—	22	7	—	—	—	—	—	—	—	—	—	29
	Latin 5 a)	—	—	19	19	—	—	—	30	—	—	—	—	—	—	—	—	30
	Real-Latin 5 b)	—	8	12	20	—	22	7	8	—	—	—	—	—	—	—	—	37
	" " 6:1	—	1	15	2	18	—	—	—	10	13 ²	15	7	5	—	—	—	50
	Latin " 6:2	—	—	9	12	21	—	—	—	—	—	25	7	5	—	—	—	37
" " 7:1	—	—	2	4	6	—	—	—	—	—	24	6	4	1	2	—	37	
" " 7:2	—	—	6	7	13	—	—	—	—	—	24	6	4	1	2	—	37	
		95	16	91	25	227	108	44	14	68	10	13	88	26	18	2	4	395 ³
Vårterminen 1883.	1	26	—	—	26													
	2	32	—	—	32													
	3 a)	19	—	—	19													
	3 b)	13	—	—	13													
	Latin 4 a)	—	—	20	20													
	Real-Latin 4 b)	—	7	7	14													
	Latin 5 a)	—	—	19	19													
	Real-Latin 5 b)	—	7	11	18													
	" " 6:1	—	1	14	2	17												
	Latin " 6:2	—	—	9	10	19												
" " 7:1	—	—	2	4	6													
" " 7:2	—	—	6	7	13													
		90	15	88	23	216												

lika med Höstterminen 1882.

1) L. 4 b) har läst 8 timmar Latin tillsammans med L. 4 a).

2) R. 6:1 (en lärjunge) har läst 3 tr Hist. och Geogr. tillsammans med L. 6:2; 2 tr Kristendom, 2 tr Svenska, 1 tr Tyska, 4 tr Franska, 1 tr Natur-Hist. tillsammans med L. 6:1; 3 tr Engelska tillsammans med R. 5.

3) Härtill komma morgonbönerna beräknade för kl. 1 till 1^{1/2}, t.e. för de öfriga klasserna till 4 timmar.

- 4) Begagnade läroböcker och genomgångna lärokurser i läseämnena inom de särskilda klasserna och afdelningarna inhemtas af nedanstående uppgift om

Genomgångna Pensa under läsåret:

Kristendom.

- Kl. 1.* 3 tim. — Bibl. Hist.: Steinmetz' lärobok, Gamla test. 1:sta hufvudstycket af Katekesen. Valda psalmer.
- Kl. 2.* 3 tim. — Bibl. Hist.: Steinmetz' lärobok, Nya test. Katekes: 2:a hufvudst. Bibelläsning och psalmer.
- Kl. 3.* a) & b) hvardera 3 tim. — Bibl. Hist.: repetition af Steinmetz' lärobok. Katekes: 3:e, 4:de och 5:te hufvudst. Bibelläsning och psalmer.
- Kl. 4.* I. a) 2 timmar. — Katekes: 1:a och 2:a hufvudst. Bergs Bibelhandbok, Gamla test. Bibelläsning: Mat. Ev. kap. 1—13 med förklaring.
I. b) & R. tillsammans 2 timmar. Samma kurs som Kl. 4 I. a).
- Kl. 5.* I. a) 2 timmar. — Katekes 3—5 hufvudst. Bergs Bibelhandbok, Nya test. Mat. Ev. kap. 13—28.
I. b) & R. tillsammans 2 timmar. — Samma kurs som Kl. V I. a).
- Kl. 6.* *Lägre afdeln. Klassiska linien.* 2 tim. — Förre hälften af Norbecks Teologi. 1:sta perioden af Cornelii Kyrkohistoria. Apostlagemningarna.
Real-linien. — Hufvudsakligen samma kurs som Klass. lin.
Högre afdeln. Klassiska linien. 2 tim. — Senare hälften af Norbecks Teologi. 2:a perioden af Cornelii kyrkohistoria. Korinterbrefven.
- Kl. 7. Lägre afdeln. Klassiska linien.* 2 tim. — Norbecks Teologi. 3:dje perioden af Cornelii Kyrkohistoria. Romare- och Galaterbrefven.
Högre afdeln. Klassiska linien. 2 tim. — Repetition af Norbecks Teologi och Cornelii Kyrkohistoria i sammanhang med läsning och förklaring af viktigare hänvisningsställen i den Hel. Skrift.

Svenska.

- Kl. 1.* 5 tim. — Läsning af stycken ur Sundéns och Modius samt Folkskolans läsebok jämte, der innehållet derfor lämpat sig, öfning att med egna ord återgifva det lästa. Undervisning i språkläran meddelad, dels i sammanhang med den i tyska språket, dels med ledning af Sundéns lärobok. Satsbildningsöfningar. Rättskrifningsöfningar.
- Kl. 2.* 6 tim. — Läsning af stycken ur Sundéns och Modius och Folkskolans läsebok med redogörelse för innehållet. Lärjungarne hafva äfven efter eget val fått muntligen återgifva innehållet af smärre berättelser och sagor. Rättskrifningsläran samt det viktigaste af formläran och af läran om den enkla och sammansatta satsen. Rättskrifningsöfningar. Skriftliga öfersättningar från tyskan på lärorummet.
- Kl. 3.* a) & b) hvardera 6 tim. — Läsning af valda stycken på vers och prosa med redogörelse för innehållet af det lästa. Formläran utförligare samt satsläran till satsför-

kortningar efter Sundéns lärobok. Rättskrifning efter diktamen med iakttagande af interpunktionsreglerna. Satsanalys och satsbildningsöfningar. Skriftliga översättningar från tyskan på lärorummet.

- Kl. 4.* L. a) L. & R. b) hvardera 4 tim. — Läsöfningar som i föregående klass. Formläran och satsläran fullständigt efter Sundéns språklära. Satsanalys. Interpunktionsöfningar. En uppsats öfver lättare ämne eller översättning från tyskan hvarannan vecka på lärorummet.
- Kl. 5.* L. a) L. & R. b) hvardera 3 tim. — Läsöfningar. Svenska språkets syntax jämte satsöfningar. Repetition af form- och satslära. Rättstafningsläran afslutad i samband med rättstafnings- och interpunktionsöfningar. En uppsats eller översättn. hvarannan vecka.
- Kl. 6.* *Lägre afdeln. Klassiska och Reala linien* tillsammans 2 tim. — Läsning af litteratur i förening med lämpliga förklaringar samt underrättelser om författarne. Satsanalys. Verslära. En uppsats eller översättning hvarannan vecka.
Högre afdeln. Klassiska linien. 2 tim. — Läsning som i föregående afdelning. Öfversigt af nordiska mytologien under läsning af Eddans Gudasånger i Götteskes öfversättning. Dispositions- och talöfningar. En uppsats eller översättning hvarannan vecka.
- Kl. 7.* *Lägre afdeln.* 2 tim. — Dispositions- och talöfningar. Läsning af litteratur och litteraturhistoria med ledning af Sundéns lärobok t. Gustavianska perioden. En utförligare uppsats i månaden.
Högre afdeln. 2 tim. — Läsning som i föregående afdeln. Dispositions- och talöfningar. Litteraturhistorien afslutad. En utförligare uppsats hvarje månad.

Latin.

- Kl. 4.* a) & b) tillsammans 8 tim. — Törnebladhs Elementarbok: 40 st. Grammatik: det allmänaste af formläran efter Törnebladhs—Lindroths lärobok.
- Kl. 5.* a) 8 tim. — Cornelius Nepos: Miltiades, Themistocles, Epaminondas, de regibus, Hannibal. Grammatik: formläran fullständigare och kasusläran efter Törnebladhs—Lindroths lärobok. Extemporerade skrifoöfningar på lärorummet.
b) 8 tim. — Cornelius Nepos: Miltiades, Themistocles, Aristides, Pausanias, Cimon, Lysander, Alcibiades. Grammatik: formläran fullständigare och kasusläran, efter Törnebladhs—Lindroths lärobok. Extemporalier.
- Kl. 6.* *Lägre afdeln.* 8 tim. — Caesar: första boken de bello Gallico. Ovidius: Metamorphoserna: Cadmus och Dædalus et Icarus. Grammatik och Prosodik efter Ellendt—Seyffert. Extemporerade öfningar på lärorummet. Ett hemthema hvarje vecka.
Högre afdeln. 8 tim. — Livius: 31 kap. af första boken. Virgili Æneid: fjerdre boken. Grammatik och prosodik efter Ellendt—Seyffert. Extemporerade öfningar på lärorummet. Ett hemthema hvarje vecka.
- Kl. 7.* *Lägre afdeln.* 8 tim. — Livius I: 32—II. Cicero Orationes in Catilinam och de imperio Cn. Pompeij kursivt genomgångna. Virgili Æneid I. Horatius Od. I, 1—10. Grammatik, repetition. Extemporalier. Ett hemthema hvarje vecka.
Högre afdeln. 8 tim. — Livius III. Cicero Tuscul. I. Horatius Od. I. Grammatik, repetition. Extemporalier. Antiquiteter. Ett hemthema hvarje vecka.

Filosofisk Propædætik.

- Kl. 7. Lägre afdeln.* 1 tim. — Antropologi efter Sjöbergs och Klingbergs lärobok.
Högre afdeln. 1 tim. — Antropologi och Logik efter Sjöbergs och Klingbergs läroböcker.

Grekiska.

- Kl. 6. Lägre afdeln.* 7 tim. — Grammatik: det viktigaste af formläran till och med verba på μ . Valda stycken ur Peterssons läsbok. Xenophons Anabasis I: 1—3. Skriföfningar på lärorummet.
Högre afdeln. 7 tim. — Hela formläran fullständigare genomgången. Xenophons Anabasis I: 3—7, III. Homérs Odysseé I: 1—100. Skriföfningar å lärorummet.
- Kl. 7. Lägre afdeln.* 6 tim. — Grammatik: det viktigaste af Syntaxen till Partiklarne. Xenophons Anabasis III, IV. Homérs Odysseé I, 100—III. Skriföfningar å lärorummet.
Högre afdeln. 6 tim. — Grammatik avslutad och repeterad. Xenophons Anabasis IV: 3—8. Platos Apologia Socratis. Homérs Odysseé I: 100—III. Iliad II, III. Skriföfningar å lärorummet.

Tyska.

- Kl. 1.* 6 tim. — Substantivens, adjektivens, de personliga, possessiva och demonstrativa pronomens samt hjälpverbens böjning, jämte det svaga, regelbundna verbets aktiva och passiva former efter Calwagens språklära. Öfningar i särskiljande af den enkla satsens delar. Calwagens elementarbok: kurs I, dels muntligen, dels skriftligen genomgången.
- Kl. 2.* 7 tim. — Det viktigaste af formläran efter Calwagens språklära. Calwagens elementarbok: kurs II fullständigt, dels muntligen, dels skriftligen samt 2:a afdelningen st. 1—17. Öfningar i särskiljande af ordklasser, satsdelar och olika slags satser.
- Kl. 3. Afdeln. a och b* hvardera 7 tim. — Substantivens genuslära, de starka verben jämte repetition af formläran i öfrigt, efter Calwagens lärobok. Calwagens elementarbok: 2:a afdeln. fullständigt jämte extemporalier. Vokabelläsning samt skriföfningar på lärorummet.
- Kl. 4.* L. a) L. & R. b) hvardera 4 tim. — Formläran efter Calwagen repeterad samt af syntaxen det viktigaste till verbet. Calwagens läsbok: sid. 22—35, 47—62. Extemporalier efter Calwagens elementarbok. Ett hemtema hvarannan vecka.
- Kl. 5.* L. a) L. & R. b) hvardera 3 tim. — Formläran och det viktigaste af syntaxen efter Calwagen. Calwagens läsbok: sid. 65—112 af prosa-afdeln. samt st. 1—12 af den poet. afdeln. Extemporalier efter Calwagens elementarbok och öfversättningsöfningar. Ett hemtema hvarannan vecka.
- Kl. 6. Lägre afdeln.* L. & R. tillsammans 1 tim. — Repetition af grammatiken. Calwagens läsbok: st. 29, 30, 34 samt af den poet. afdeln. st. 13—25. De sex första sångerna af Goethes Herrman und Dorothea.
Reallinien. 1 tim. särskildt. — Det samma som latinlinien samt dessutom Vilhelm Tell, extemporalier och ett hemtema hvarannan vecka.
Högre afdeln. Latinlinien. — Grammatiken repeterad. Schillers Vilhelm Tell. Lokutionsöfningar.

Engelska.

- Kl. 4. Reallinien.* 7 tim. — Modins språklära och elementarbok: uttals- och formlära inöfvade i sammanhang med elementarbokens 1:a kurs. Wallströms läsbok: sid. 1—18.
- Kl. 5. Reallinien.* 7 tim. — Modins språklära: formläran fullständigare; syntax till hjälpverben i sammanhang med motsvarande stycken af elementarbokens 2:a kurs. Wallströms läsbok sid. 18—38, 54—65, 69—91 och 103—113. Skriföfningar på lärorummet.
- Kl. 6. Lägre afdeln. Icke-Greker.* 4 tim. — Modins språklära: uttalsläran samt det viktigaste af formläran. Elementarboken 1:a kursen. Sturzen-Beckers läsbok: första afdelningen af första kursen.
- Reallinien.* 3 tim. tillsammans med R. 5. — Herléns språklära: formlära och syntax i sammanhang med extemporalier efter Philp. Sturzen-Beckers läsbok: 1:a kurs, 3:dje afdeln. och 2:a kurs, sid. 1—53 och 63—93. Ett hemtema i månaden.
- Högre afdeln. Icke-Greker.* 4 tim. — Modins språklära: repetition af formläran samt det viktigaste af syntaxen i sammanhang med 2:dra kursen af elementarboken. Extemporalier efter Philp. Sturzen-Beckers läsbok: 1 kursen sid. 23—136.
- Kl. 7. Lägre afdeln. A.* 2 tim. (frivill.). — Modins språklära: uttals- och formlära jämte 1:a kursen af elementarboken.
- Lägre afdeln. B.* 2 tim. — Modins språklära: repetition af formläran och syntaxen med extemporalier efter Philp. Sturzen-Beckers läsbok: 1:a kursen sid. 180 till slutet. Longfellows Evangeline. Talöfningar efter "the English Echo".
- Högre afdeln. A.* 2 tim. (frivill.). — Repetition af formläran samt det viktigaste af syntaxen i sammanhang med elementarbokens 2:a kurs. Sturzen-Beckers läsbok: 1:a kurs till sid. 98.
- Högre afdeln. B.* 2 tim. — Modins språklära fullständigt med repetition. Extemporalier efter Philp. Macbeth. Kursif läsning i Irvings Sketch-book. Talöfningar efter "the English Echo".

Franska.

- Kl. 5. L. a) L. & R. b) hvardera* 3 tim. — Oldes språklära: första kursen af kap. 1—6. Oldes läsbok: öfversättning till svenska af st. 1—42 och till franska af st. 1—41. Lokutioner och skriföfningar på lärorummet.
- Kl. 6. Lägre afdeln. L. & R.* tillsammans 4 tim. — Oldes språklära: 1:sta och 2:dra kursen af kap. 2—7. Oldes läsebok: 1:sta afdeln. st. 35—75 samt 32 valda stycken af 2:dra afdeln. Öfvers. till franska af st. 35—68. Lokutioner och skriföfningar på lärorummet.
- Högre afdeln.* 4 tim. — Oldes språklära: 1:sta och 2:dra kursen af kap. 2—9. Oldes läsbok: 2:dra afdeln. st. 1—56. Télémaque kap. 1—7. Lokutioner och skriföfningar på lärorummet. Extemporalier efter Philp 1 timme i veckan.
- Kl. 7. Lägre afdeln. A. & B.* tillsammans 3 tim. — Oldes språklära fullständigt. Oldes läsbok 3:dje afdeln. Télémaque 10 kap. Extemporalier och skriföfningar efter Philp. Ett hemtema hvarannan vecka.
- Lägre afdeln. B.* särskildt 1 t.e. — Detsamma som afdeln. A. samt dessutom talöfningar efter "Echo de Paris" och skriföfningar på lärorummet.
- Högre afdeln. A. & B.* tillsammans 3 tim. — Oldes språklära fullständigt med repe-

tion. L'ambitieux af Scribe. Kursif läsning i Voltaires Siècle de Louis XIV. Extemporalier och skriföfningar efter Philp. Ett hemtema hvarannan vecka.

Högre afdeln. B. 4 tim. — Det samma som afdeln. A. samt dessutom talöfningar efter "Echo français" och kursif läsning i Chateaubriands "Itinéraire de Jerusalem".

Historia och Geografi.

- Kl. 1.* 4 tim. (2 i hist. och 2 i geogr.) — Historia: Ekelunds mindre lärobok till Gustaf I jemte läsning af samma period i Sjögrens läsebok. Geografi: det allmännaste om verdens delarna efter jordglob och globkartor. Sverige, Norge, Danmark och Finland efter Palmblads lärobok.
- Kl. 2.* 5 tim. (3 i hist. och 2 i geogr.) — Historia: Ekelunds lärobok från och med Gustaf I till och med Carl XII jemte läsning af samma period i Sjögrens läsebok. Geografi: öfriga Europas.
- Kl. 3.* *a) & b)* hvardera 5 tim. (3 i hist. och 2 i geogr.) — Historia: från Frihetstidens början till lärobokens slut jemte läsning af motsvarande period i Sjögrens läsebok. Geografi: Asiens, Afrikas, Amerikas och Australiens.
- Kl. 4.* *l. a) L. & R. b)* hvardera 5 tim. — Historia: Gamla och Medeltidens efter Pallins lärobok jemte läsebok af Sjögren. Geografi: Europas fysiska och politiska.
- Kl. 5.* *l. a) L. & R. b)* hvardera 4 tim. — Allmän historia: Nyare tidens af Pallin läst och repeterad. Svenska historien efter Ekelunds mindre lärobok genomgången med repetition från Gustaf I. — Geografi: repetition af Skandinaviens fysiska och politiska samt af alla verdensdelarnas fysiska.
- Kl. 6.* *Lägre afdeln. Klassiska linien.* 3 tim. — Historia: Gamla och Medeltidens efter Pütz' läroböcker jemte repetition.
Real-linien. 3 tim. — Tillsammans och lika med högre afdeln.
Högre afdeln. Klassiska linien. 3 tim. — Historia: Fäderneslandets efter Ekelunds större sammandrag jemte repetition från och med Gustaf I. Geografi: repetition af de skandinaviska ländernas fysiska och politiska samt af den öfriga fysiska.
- Kl. 7.* *Lägre afdeln.* 3 tim. — Historia: Palmblads lärobok i Nyare tidens flera gånger genomgången samt repetition af fäderneslandets från Gustaf I. Geografi: repetition af de skandinaviska ländernas fysiska och politiska samt af den öfriga fysiska.
Högre afdeln. 3 tim. — Repetition af Gamla, Medeltidens och Nyare tidens historia äfvensom af fäderneslandets. Geografi: repetition.

Matematik.

- Kl. 1.* 4 tim. — Aritmetik (Bergs räknelära): de fyra räknesätten med hela tal samt tillämpning på sorter; läran om decimaler meddelad i sammanhang med reduktion af dekadiska sorter; hufvdräkning.
- Kl. 2.* 5 tim. — Aritmetik: Metersystemet genomgången i sammanhang med repetition af decimalbråk och sorter; allmänna bråk; hufvdräkning. Geometri: linearteckning med användning af Getz's "konstruktionsbog", 1:sta häftet.
- Kl. 3.* *a)* och *b)* hvardera 5 tim. — Aritmetik: läran om bråk avslutad; tillämpning på sorter, regula de tri, procenträkning; metersystemet; planimetriska och stereometriska räkn-

öfningar. Geometri: linearteckning med användning af Getz's "konstruktionsbog", 1:sta häftet och större delen af 2:dra häftet; Euklides (Lindman) bok I, satserna 1—12.

Kl. 4. L. a) L. & R. b) hvardera 5 tim. — Aritmetik: repetition af bråk, metriska sorter, reg. de tri. Geometri: Euklides (Lindman) bok. I och satserna 1—7, 11—14 af bok. II. Algebra (Björling): obrutna kvantiteters addition, subtraktion, multipl. och början af division.

Kl. 5. L. a) L. & R. b) hvardera 5 tim. — Aritmetik: intresse-, rabatt- och diskonräkning; repet. af metriska sorter och sam. reg. de tri; afd. a) planimetriska och stereometriska räknexempel. Geometri: Eukl. böck. III, IV. Algebra (Björling): obrutna kvant:s division, läran om bråk, negat. qv:r, lättare eqv:r af 1:sta gr. med en obekant.

Kl. 6. *Lägre afdeln. Klassiska linien.* 3 tim. — Algebra: eqvationer af 1:sta graden med en obekant, irrationela kvantiteter, kvadratrötter ur ziffertal och bokstafsuttryck samt motsvarande exempel och problem i Lindmans samling. — *Icke-Grekerna.* 1 tim. — Ränte- och bolags-problem samt geometriska öfningar (Todh.) i och för tillämpning af Eukl. I.

Reala linien. 7 tim. — Aritmetik: intresse-, rabatt- och diskonräkning. Geometri: repet. af Euklides (Strömer) böck. I, III, IV; bok. VI (Hellgren) sats. 1—20. Algebra: eqvat:r af 1:a gr. med en obekant, läran om irrationela kvant:r, kvadratrötter, räkning med radikaler, proportionslära (Hultman) samt problem efter Wiemer. En skriftlig uppsats i månaden.

Högre afdeln. Klassiska linien. 3 tim. — Algebra: kvadrat-rötter, räkning med radikaler; lösning af 1:sta gradens problem med en obekant; proportionsläran (Hultman). Geometri: om trianglars och parallelogrammers förhållanden samt om trianglars och liniers skärning (Hellgren § 17—§ 52) samt öfningar för tillämpning af Eukl. I. — *Icke-Grekerna.* 1 tim. — Lösning af 1:sta gradens problem i Lindmans samling samt geometriska öfningar för tillämpning af Eukl. I och II.

Kl. 7. *Lägre afdelningen. Klassiska linien.* 3 tim. — Algebra: eqvationer af 2:dra graden samt s. k. roteqvationer; problem; proportionsläran repeterad. Geometri: proportionslärans tillämpning på plangeometrien (Lindman) till likformiga figurers förhållande; problem; planimetri. — *Icke-Grekerna.* 1 tim. Läran om rötter, potenser och logaritmer. En lärjunge har dessutom läst trigonometri näml. större delen af förra kursen i Phragmén's lärobok.

Högre afdeln. Klassiska linien. 3 tim. — Algebra: eqvationer af 1:sta graden med flera obekanta samt enklare sådana af 2:dra graden; läran om maxima och minima; problem; repetition. Geometri: proportionslärans tillämpning på plangeometrien avslutad; planimetri; problem; repetition. — *Icke-Grekerna.* 1 tim. — Läran om rötter, potenser och logaritmer; aritmetiska och geometriska serier; problem. Två lärjungar hafva dessutom läst förra kursen och en del af senare kursen i Phragmén's trigonometri samt Guldbergs stereometri.

Naturallistoria och Naturlära.

Kl. 1. 2 tim. — Öfersigt af människans kroppsbyggnad efter Almqvists och Lagerstedts lärobok samt med ledning af Gumperts väggtaflor. Beskrifning af typer för de viktigaste afdelningarne af däggdjur och foglar samt af 8 växter efter samma lärobok. Undersökning af lefvande växter på lärorummet.

Kl. 2. 2 tim. — (Almqvist—Lagerstedts lärobok). Beskrifning af typer för de viktigaste af-

delningarne af kräldjur, groddjur, fiskar och ryggradslösa djur (sidd. 125—150). Afslutning af växttyperna (sidd. 14—17), de fanerogama växternas yttre organ (sidd. 18—28) samt Linnés sexualsystem genomgången med ledning af "öfversigt öfver märkligare växter" i samma lärobok (sidd. 29—71), Thedenii skolbotanik samt lefvande växter. Botaniska exkursioner.

- Kl. 3.* a) och b) hvardera 2 tim. — (Almqvist—Lagerstedts lärobok). Däggdjur, foglar, kräldjur och groddjur. Läran om de fanerogama och kryptogama växterna. Lärjungarnes växtsamlingar genomgångna på lärorummet. Botaniska exkursioner.
- Kl. 4.* L. a) L. & R. b) hvardera 2 tim. — (Almqvist—Lagerstedts lärobok). Leddjur, blötdjur och stråldjur. Läran om de fanerogama växterna. Lärjungarnes växtsamlingar genomgångna på lärorummet. Botaniska exkursioner. Allmän Fysik, läran om värmet och ljuset.
- Kl. 5.* L. a) L. & R. b) hvardera 2 tim. — (Almqvist—Lagerstedts lärobok). Läran om himlakropparne och jordytan och dess förändringar. Botaniken fullständigt. Lärjungarnes växtsamlingar genomgångna på lärorummet. Botaniska exkursioner.
- Kl. 6.* *Lägre afdeln. Klassiska linien.* 1 tim. — Areschougs lärobok i botaniken till Incompletea. Lärjungarnes växtsamlingar genomgångna på lärorummet. Exkursioner.
Real-linien lika med *Klassiska linien*.
Högre afdeln. Klassiska linien. 1 tim. — Repetition af det viktigaste af Areschougs lärobok till kryptogamerna samt det viktigaste af läran om menniskokroppens byggnad efter Toréns lärobok.

Kemi och Fysik.

- Kl. 6.* *Lägre afdeln. Klass. linien.* 1 tim. — Fysik: Christies lärobok om fasta, flytande och gasformiga kroppars egenskaper (§§ 1—33).
Real-linien. Fysik 3 tim. — Läran om fasta, flytande och gasformiga kroppars egenskaper samt om ljudet, ljuset, värmet och elektriciteten efter Christies lärobok. Kemi 2 tim. Blomstrands lärobok: det viktigaste till "Koppar".
- Kl. 7.* *Lägre afdeln.* — Fysik 2 tim. Christies lärobok. Läran om värme, elektricitet och ljuset till ögat.
Högre afdeln. — Fysik 2 tim. Läran om ljuset, elektriciteten och värmet; problem; repetition.

Hebreiska.

- Kl. 7.* 2 tim. — Grammatik efter Lindbergs lärobok. Imanläsnings- och öfversättningsöfningar.

6) I *Välskrifning* hafva klass. 2 samt 3 a) och 3 b) undervisats hvardera 1 timme, kl. 1 två timmar i veckan.

7) Undervisningen i *Teckning* har varit på följande sätt ordnad:

- Kl. 1.* 1 tim. Första afdelningen af den bundna teckningen i ritbok med kvadratisk rutnät.
Kl. 2. 1 tim. Andra afdelningen af densamma i ritbok med punkteradt papper.

- Kl. 3.* a) & b) hvardera 1 tim. Förberedande öfningar till den fria teckningen samt de enklare af Stuhlmanns väggtäflor.
- Kl. 4.* Real. 3 tim. Stuhlmanns och Sjöströms väggtäflor. Linearritning: De första grunderna enl. Pasch's handbok.
- Kl. 4.* a) & b) frivill. hvardera 1 tim. Stuhlmanns och Sjöströms väggtäflor.
- Kl. 5.* Real. 3 tim. Stuhlmanns gipser för konturteckning; enklare plansidiga klotsar i frontställning. Linearteckning: Ytmönster enl. Pasch.
- Kl. 5.* a) & b) frivill. hvardera 1 tim. Stuhlmanns och Sjöströms väggtäflor; Stuhlmanns gipser för konturteckning.
- Kl. 6: 1* Real. 3 tim. Plansidiga klotsar i frontställning. Linearteckning: Ytmönster enl. Pasch.
- Kl. 6: 1.* Icke-Greker. 2 tim. Stuhlmanns gipser för konturteckning, plansidiga klotsar i frontställning. Stuhlmanns gipsmodeller för skuggning.
- Kl. 6: 2.* Icke-Greker. 2 tim. Stuhlmanns gipsmodeller för skuggning, en del Wiener- samt Stuttgarter-gipsmodeller för skuggning, framställande bladverk, blommor, listverk m. fl. ornamentiska former.
- Kl. 7: 1.* Icke-Greker. 2 tim. Detsamma som Kl. 6: 2.
- Kl. 7: 2.* Icke-Greker. 2 tim. Detsamma som Kl. 6: 2.

Den 13 och 14 Decembär inspekterades teckningsöfningarna af Slottsintendenten R. W. O. E. A. Jacobsson.

8) Vid sångöfningarna, som upptagit 8 timmar i veckan, hafva lärjungarne varit fördelade i 5 sångklasser, hvilka varit oberoende af läsklasserna.

För de särskilda sångklasserna hafva kurserna och undervisningen varit följande:

<i>Första sångklassen</i>	(21 elever)	1 tim.: 15 stycken af Lundhs sångskola.
<i>Andra</i>	„ (21 elever)	1 tim.: 1:sta delen af Lundhs sångskola.
<i>Tredje</i>	„ (21 elever)	1 tim.: Cronhamns sånglära.
<i>Fjerde</i>	„ (33 elever)	2 tim.: Blandade Körer, Duetter och Trior.
<i>Femte</i>	„ (35 elever)	2 tim.: Blandade Körer och Quartetter.

Äfven hafva 20 elever 1 timme öfvats i notläsning samt kännedom om musikaliska tecken och termer.

Dessutom hafva de 3 lägsta sångklasserna haft 1 timme i veckan Koralsång.

Samtliga sångelevernas antal har varit 151.

I Violin-, Violoncell- och Orgelspelning hafva 18 lärjungar erhållit undervisning, och hafva dervid användts Kayzers och Kreutzers etyder samt Hennings Violinskola. Undervisningstiden har varit 3 timmar i veckan.

9 a) Vid Gymnastik- och Vapenöfningarna voro under kalenderåret 1882 lärjungarna fördelade på trenne afdelningar sålunda, att 7:2 utgjorde en afdelning, 7:1—5 en afdelning och 4—1 en afdelning. Andra afdelningen var indelad i 4, den tredje i 8 ungefär lika stora underafdelningar. Gymnastiköfningarna egde rum för klass. 7:1—5 kl. $\frac{1}{2}$ 11—11 och för klass. 4—1 kl. 2— $\frac{1}{2}$ 3 hvarje dag i veckan.

Gemensamma öfningar i gevärsexercis och manöver för klass. 7:1—5 förehades stundom å nämnde timmar, hvarjemte klass. 5 särskildt öfvades i dessa ämnen m. m. Onsdagar kl. 5—6. I bajonettfäktning öfvades klass. 7:1 och 6 Fredagar kl. 5—6.

I fäktning med florett och sabel erhöilo lärjungarne i klassen 7:2 undervisning Måndagar och Torsdagar kl. 5—6.

9 b) Målskjutning med salongsgevär förehade klass. 7:1 och 6, ett skjutlag i sender, å Gymnastiksalen Onsdagar kl. 9—10. Öfriga genom Kongl. Cirkuläret den 23 Mars 1870 föreskrifna militäröfningar, som erfordra en blidare årstid, pågingo under Vårterminen från och med den 4 Maj till och med den 3 Juni samt under Höstterminen från och med den 4 Sept. till och med den 14 Oktober. Öfningarna omfattade målskjutning i skjutbana för klass. 7:2 samt afdelnings- och kompaniexercis i såväl spridd som sluten ordning, samt bataljonsmanöver och fälttjänst för klass. 7:1 och 6. Under Vårterminen, då äfven 5-te klass. deltog i dessa öfningar, användes härtill (utom en dags "utmarsch") 18 timmar, deraf 3 till målskjutning, och under Höstterminen 43 timmar, deraf 10 till målskjutning, under ledning af Gymnastikläraren.

Den 4 October 1882 inspekterades militäröfningarna vid läroverket at Majoren vid Kongl. Nerikes Regemente R. S. O. *Fredr. Löwenhjelm.*

WESTERÅS.

14

Beträffande från Gymnastiköfningarna befriade lärjungar, se nedanstående uppgift:

Tabellarisk uppgift

å antalet lärjungar, som på grund af nedanstående orsaker icke deltagit i gymnastiköfningarne vid Westerås allmänna läroverk.

Termin och åldersgrupp.	S j u k d o m a r											Andra orsaker.	Summa i öfningarne icke deltagande lärjungar.	Hela antalet närvarande lärjungar.		
	i syn- och hörsel-organ.	i nerv-systemet.	i cirkulations-organerna.	i andehälgts-organerna.	i matsmältningsorgan.	i köns-organ.	i urin- och köns-organ.	i rörelse-organerna.	Missbildning.	Bräck.	Allmän svaghet.				Andra sjukdomar.	Summa.
Hösttermin 1882.																
Under 15 år . .	—	—	1	1	—	—	4	—	3	1	1*	11	3**	14	129	
15 år ell. deröfv.	—	—	2	1	—	—	2	1	1	2	—	9	—	9	98	
Summa	—	—	3	2	—	—	6	1	4	3	1	20	3	23	227	
Vårtermin 1883.																
Under 15 år . .	—	—	1	1	—	—	3	—	—	—	—	5	1**	6	97	
15 år ell. deröfv.	—	—	3	2	1	—	3	1	2	1	1*	14	3**	17	121	
Summa	—	—	4	3	1	—	6	1	2	1	1	19	4	23	218	

*) Allmän fettrot.

***) Frånvarande vid undersökningen samt hela eller största delen af termin på grund af sjukdom.

Befriade under	Höstterminen 1882:	Under 15 år	8,5 %
"	"	15 år eller deröfver	9,1 %
"	"	Af hela antalet närvarande	8,8 %
"	Vårterminen 1883:	Under 15 år	5,1 %
"	"	15 år eller deröfver	11,5 %
"	"	Af hela antalet närvarande	8,7 %

B. Lärarne.

10) Lärarnes tjänstealliganden voro under Höstterminen 1882 på följande sätt fördelade:

- Rektor *Modin*: Franska i 7: 1 & 2, 8 tr; Engelska med frivilliga i 7: 2 samt icke Greker i 7: 1 & 2, 6 tr; Tyska i 6: 2, 1 te; Fransk skrifning i 7 15 timmar i veckan.
- Lektorn, Fil. Dokt. *J. S. Löfberg*: Hist. och Geogr. i 7: 1 & 2, 12 tr; i 5 b), 4 tr; i 5 a), 2 tr 18 " "
- Lektorn, Fil. Dokt. *L. Mossberg*: Latin i 7: 2, 8 tr; i 7: 1, 6 tr;

	morgonbönerna och Gudstjensterna, 4 tr; Latinskrifning i 7: 2	18	timmar i veckan.
Lektorn, Fil. Dokt. <i>C. H. Johanson</i> :	Fysik i 7: 1 och 6, 7 tr; Naturalhistoria i 6, 2 tr; Naturlära i 5 och 4, 8 tr; Kemi i 6, 2 tr; Svenska i 5 b) 1 t.e; Svensk skrifning i 5 b)	20	” ”
v. Lektorn, Fil. Kand. <i>J. Janzon</i> :	Svenska i 7: 2, 6, 5 och 4 a) (utom 1 timme i 6: 1 och 1 timme i 5 b), 13 tr; Filosofi i 7, 2 tr; Tyska i L. 6: 1, 1 t.e, i 5 b), 3 tr; Svenska uppsatser i 7: 2; Tysk skrifning i 5 b)	19	” ”
Lektorn, Teol. och Fil. Dokt. <i>C. Schmidt</i> :	Kristendom i 7, 6, 5 samt 4 b), 14 tr; Hebreiska, 2 tr; Svenska i 7: 1, 2 tr; Svenska uppsatser i 7: 1	18	” ”
Lektorn, Fil. Dokt. <i>Th. D. G. Widegren</i> :	Grekiska i 7: 1 och 2, 12 tr, i 6: 2, 4 tr; Latin i 7: 1, 2 tr; Latinskrifning i 7: 1	18	” ”
Lektorn, Fil. Dokt. <i>Th. C. C. Billbergh</i> :	Mathematik i 7: 1 och 2, 8 tr, i L. 6: 1 och 2, 8 tr; Fysik i 7: 2, 2 tr; Svenska i 6: 2, 1 t.e; Svensk skrifning med Grekerna i 6: 2	19	” ”
Adjunkten, Fil. Dokt. <i>F. J. L. Wulff</i> :	Mathematik i R. 6: 1, 7 tr, i 5, 10 tr, i 4 10 tr; Matematisk skrifning i R. 6: 1	27	” ”
v. Adjunkten, Fil. Dokt. <i>E. G. Arnström</i> :	alla ämnen i 1 (utom Kristendom, Kalligrafi och Teckning), 21 tr; Tyska i 5 a) 3 tr; Geografi i 3 a) 1 t.e; Morgonbönerna i 1, 1½ t.e; Tysk skrifning i 5 a)	26½	” ”
Adjunkten, Fil. Dokt. <i>P. A. Segelberg Peterson</i> :	Engelska med icke Greker i 6, 8 tr, R. 4, 7 tr; Hist. och Geogr. i 3 a), 4 tr; Matematik i 3 b), 5 tr; Svensk skrifning i 4 a)	24	” ”
Adjunkten, Fil. Kand. <i>K. A. Stigman</i> :	Svenska i 4 b) och 3 b), 10 tr; Tyska i 4 b), 4 tr; Hist. och Geogr. i 4 b) och 3 b), 10 tr; Svensk och Tysk skrifning i 4 b)	24	” ”
Adjunkten, Fil. Dokt. <i>J. A. F. Svartz</i> :	Latin i 6: 1 och 5 a), 16 tr; Engelska med frivilliga i 7: 1, med R. 6: 1 och R. 5, 9 tr; Latinskrifning i 6: 1; Engelsk skrifning i R. 6: 1	25	” ”
Adjunkten, Fil. Dokt. <i>E. Sandelius</i> :	Latin i 6: 2, 5 b) och 4, 24		

WESTERÅS.

16

	tr; Hist. och Geogr. i 5 a), 2 tr; Latinskrifning i 6: 2	26	timmar i veckan.
v. Adjunkten, Fil. Kand. C. A. <i>Borelius</i> :	Kristendom i 4 a), 3, 2 och 1, 14 tr; Tyska i 4 a) och 3 b). 11 tr; (Geografi i 2, 1 t.e; Tysk skrifning i 4 a)	26	” ”
Adjunkten, Fil. Dokt. P. C. V. <i>Molér</i> :	Svenska i 3 a), 6 tr; Tyska i 3 a), 7 tr; Matematik i 3 a), 5 tr; Naturlära i 3 och 2, 6 tr; Geografi i 4 a), 1 t.e; Svensk skrifning i 5 a)	25	” ”
Adjunkten, Fil. Kand. B. <i>Fjellman</i> :	alla ämnen i 2 (utom Kristendom, Kalligrafi och Teckning, Naturlära samt 1 t.e Geografi), 22 tr; Hist. och Geogr. i 4 a), 4 tr; Svensk skrifning med icke Greker i 6: 2	26	” ”
v. Adjunkten, Fil. Kand. J. O. <i>Johansson</i> :	Grekiska i 6: 2, 3 tr, i 6: 1, 7 tr; Franska i 6 och 5, 14 tr; Tyska i R. 6: 1, 1 t.e; Svenska i 6: 1, 1 t.e; Svensk skrifning i 6: 1; Tysk skrifning i R. 6: 1	26	” ”
Gymnastikläraren, Kapten R. <i>Bolling</i> :	Gymnastik- och vapenöfningar i alla klasser (undervisningstiden utom schema oberäknad)	11	” ”
Musikläraren, Direktör C. J. <i>Bolander</i> :	Musik- och sångöfningar i alla klasser	12	” ”
Läraren i Teckning, Kapten O. <i>Brandt</i> :	Kalligrafi och teckning i alla klasser	20	” ”

11) Lektor D. A. *Sundén* och Adjunkten C. A. *Hvasser* hafva under hela läsåret varit tjänstlediga på grund af sjuklighet. Lektor P. G. S. *Jacobson* och Adjunkten J. *Prawitz*, hvilka den 1:a sistlidne Maj skolat tillträda den förra en Lektors- och den senare en Adjunktsbefattning vid läroverket härstädes, hafva af H. H. Eforus fått sig beviljad tjänstledighet till Vårterminens slut. Från och med den 4:de Maj till samma tid har läraren i Teckning, Kapten O. *Brandt*, varit af militära tjensteåligganden hindrad att tjenstgöra vid läroverket.

12) Adjunkten J. *Janzon* har varit förordnad att uppehålla Lektor *Sundéns*, Fil. Dokt. E. G. *Arnström* Adjunkten *Hvassers* och Fil. Kand. C. A. *Borelius* Adj. *Janzons* tjenstgöringsskyldighet, alla under hela läsåret. En ledig Adjunktsbefattning har från läsårets början uppehållits af Fil. Kand. J. O. *Johansson*, hvilken afven ifrån 1:a Maj, då samma befattning skolat tillträdas, till Vårterminens slut fortsatt samma tjenstgöring; Lektor *Jacobsons* tjenst har under nyssnämnda tid uppehållits af dess förre innehafvare, Kyrkoherden Doktor *Widegren*.

Lektor *Mossberg* har varit tillförordnad Rektor vid läroverket dels en kortare tid under Höstterminen, då ord. Rektor såsom ledamot af Läroverkskomitéen vistades i

Stockholm, dels under hans sjukdom och efter hans dödliga frånfälle, från och med den 24 Februari till Vårterminens slut.

Från och med den 7:de Mars till Vårterminens slut har Theol. Kand. Fil. Doktor *G. Bergström* af nyssnämnda anledning tjenstgjort såsom Lektor i främmande lefvande språk.

Vikarierna tillkommande arvodesbelopp af statsmedel utgöra:			
för Höstterminen v.	Lektor <i>Janzon</i>	kr. 111: 11.	
	v. Adj. <i>Arnström</i>	„ 397: 44.	
	v. Adj. <i>Borelius</i>	„ 358: 98.	
	v. Adj. <i>Johansson</i>	„ 630: 96.	
	v. Rektor	„ 35: 03.	1,533: 52.
för Vårterminen v.	Lektor <i>Janzon</i>	„ 138: 89.	
	v. Adj. <i>Arnström</i>	„ 496: 79.	
	v. Adj. <i>Borelius</i>	„ 448: 72.	
	v. Adj. <i>Johansson</i>	„ 601: 19.	
	v. Lektor <i>Bergström</i>	„ 313: 30.	
	v. Rektor	„ 216: 35.	2,215: 24.
hvertill komma extra arvoden			
åt Ritläraren <i>Brander</i> för Hösttermin	„	166: 67.	
„ Vårtermin	„	154: 76.	321: 43.
åt Gymnastikläraren <i>Bolling</i> för Hösttermin	„	75: —	
„ Vårtermin	„	75: —	150: —
			4,220: 19.

- 13) Bland under läseåret timade förändringar i afseende på lärarne har jag att i främsta rummet omnämna och beklaga den stora och bittra förlust vårt läroverk lidit genom dess Rektors, Lektorn och Filosofie Doktorn *Johan Engelbert Modins* dödliga frånfälle, som inträffade den 12 sistlidne April efter några veckors sjukdom. Om än denna hans, menskligt att tala, alltför tidiga bortgång plötsligen afbröt hans verksamhet såsom detta läroverks styresman, hann han dock äfven på denna korta tid visa, att de i sanning stora förhoppningar, som fästades vid hans verksamhet såsom sådan, voro fullt berättigade. Rektor *Modin* hörde till dessa mensklighetens sommarbarn, hvilka en mild försyn utrustat med sällsynta och mångsidiga gåfvor. Den medfödda viljekraften hade blifvit härdad och stålsatt i en på försakelser rik barndoms, en sträfsam ynglingaålders och börjande mannaålders allvarliga och helsosamma skola; han hade redan tidigt fått lära sig, hvilken mäktig häfstång för all slags dugande verksamhet ligger uti uppställandet för sig af ett bestämdt mål, och en gång fattadt släppte han detta aldrig ur sigte. Man kan derföre anse den företrädesvis åt praktisk verksamhet egnade tid, som förflöt mellan hans första skoltid och den, då han redan vorden yngling med allvar egnade sig åt studiebanan, mindre såsom ett afbrott i planen för hans blifvande lifsgerning, än såsom ett insedt nödvändigt vilkor för att med kraftigare ansats taga sig fram på den banan. Kanske hade han också denna åt det praktiska

lifvet egnade mellantid i icke så liten mon att tacka för det skarpa förstånd, den säkra blick, det sunnda omdöme, som äfven på det området utmärkte honom, och som hade rika tillfällen att göra sig gällande vid den mängd olikartade kommunala uppdrag, hvaraf han här snart sagdt öfverhopades. Och så så stor var hans arbetskraft, så ovanlig hans förmåga att sätta sig in i hvad han fick om händer, att han icke allenast med samma pligttrohet och skicklighet, som utmärkte hans lärareverksamhet, skötte dessa uppdrag, utan ändå hade tid öfrig för en icke obetydlig skriftställareverksamhet såväl såsom läroboksförfattare, som på skönlitteraturens område.

De mer än vanliga kunskaper, som han under en jämförelsevis kort studietid vid läroverket och universitetet förvärfvat genom sin utmärkta begåfning och sin lika utmärkta ihärdighet, vunno sedan genom planmässigt sjelfstudium och flera företagna resor i främmande länder en djupare grundlighet, en så att säga mera finslipad afrundning, och helt visst hafva ganska få lärare i främmande lefvande språk gått till denna befattning så utrustade som han. Detta jämte den lyckliga gåfvan att i ungdomens behandling iakttaga detta lagom af allvar och mildhet, som, hos honom medfödt, tillika hade sin djupa grund i den kärlek och det lefvande intresse, hvarmed han omfattade ungdomen och skolan, gjorde honom till en lärare, som söker sin like.

Under den ofta nog hårda kampen för tillvaron, hvarunder hans barndom och ungdom arbetat sig fram, hade han tillräckligt lärt sig inse, att hjertat är en stormagt här i världen, och att der förståndet och de kloka beräkningarna spela bankrutt der träder ofta nog den stormagten emellan och afvecklar äfven de trassligaste förhållanden; deraf denna blidhet, detta tillmötesgående, denna sanna humanitet, som satte sin pregel på hela hans väsende och som gjorde honom så vänsäll och så afhållan af alla och icke minst af ungdomen.

Och så framstod han för oss såsom en aktningssjudande karakter, en tilltalande, harmonisk personlighet, och det är derföre med fog och rätt, som både embetsbröder och lärjungar vid hans bortgång instämma i de ord, hvarmed "Venusias Svan" uttrycker sin saknad vid en kär väns bortgång: "Quis desiderio sit pudor aut modus tam cari capitis!"

Johan Engelbert Modin var född i Lindsberg d. 11 Aug. 1840, där fadren var handlande; Stud. 1863; Fil. Kand. 1867; Fil. Dokt. 1869; v. Adj. vid Westerås läroverk H. T. 1863; v. Lektor i främmande lefvande språk derstädes H. T. 1867; ord. Lektor i samma ämnen 1872; Ordförande för Stadsfullmäktige i Westerås, bland hvilka han redan 1873 invaldes, 1879—1881; Rektor vid h. a. läroverket i Westerås 1882; ledamot af Läroverkskomitén samma år; gjorde för idkaude af språkstudier utländska resor åren 1864, 1866, 1869, 1872 samt 1878, den sistnämnda resan på grund af offentligt uppdrag och med statsanslag.

Sedan Kgl. Maj:t uppå derom gjord ansökan beviljat Adjunkten vid läroverket *S. H. Bathsmann* afsked med pension, så har han vid detta läsårs början upphört att tjänstgöra vid vårt läroverk, där han alltsedan år 1842 varit anställd. Redan denna 40-åriga verksamhet i en befattning, som i så hög grad tager både själs- och kroppskrafter i anspråk, är i sig sjelf ovilkorligen aktningssjudande, och då densamma alltigenom varit utmärkt af ett nit och en pligttrohet, som äro höjda öfver allt beröm, har han helt naturligt tagit med sig härifrån embetsbröders och lärjungars högakt-

ning och tillgifvenhet, då han gått att njuta det otium, som han såväl förtjenar och åt hvilket medvetandet af väl uppfyllda pligter skall gifva ett högre och ädlare värde.

Lektoru och Kyrkoherden, Doktor *Th. D. G. Widegren*, lemnar med detta läseårs slut sin befattning vid vårt läroverk, där han under ett decennium till läroverkets och lärjungarnes synnerliga båtнад verkat. Lika väl bevandrad på Hellas som Romas jord har han fört de klassiska språkens runor så väl med den äran, och särskildt står under-tecknad i stor förbindelse hos honom för nitisk och trogen samverkan på detta område. Embetsbröders och lärjungars högaktningfulla och tacksamma erkännande samt hjertliga välönsknningar följa honom, då han nu går att odeladt egna sina krafter åt kyrkans tjänst, där hans solida kunskaper, hans nit och samvetsgranhet, hans redbara och öppna väsende säkert skola tillskynda honom en tillfredsställande och välsignelserik verksamhet.

Lektorn, Theol. Kand. *Erik Lorens Petersson* och Adjunkten, Fil. Kand. *Jon Prawitz*, af hvilka den förra skall tillträda lektorsbefattningen i Theologi och Hebreiska den 1 Maj 1884, den senare med nästinstundande Hösttermin kommer att börja sin tjänstgöring såsom Adjunkt i främmande lefvande språk, helsar jag å egna och embetsbröders vägnar välkomna att här till vårt läroverks fromma använda sina insigter och redan vunna erfarenhet i lärarekallets utöfning.

Lektor *Petersson* och Adjunkten *Prawitz* hafva om sig lemnat följande biografiska uppgifter:

Erik Lorens Petersson föddes den 3 Okt. 1849 i Skedevi församling af Linköpings län af bruksinspektoren L. J. Petterson och dess hustru Carolina Petterson, född Eriksdotter; inskrefs höstterminen 1860 i Norrköpings h. elementarläroverk; aflade der den 1 Juni 1869 maturitetsexamen; inskrefs den 14 sept. samma år vid Upsala universitet; aflade der den 14 sept. 1870 teologisk-filosofisk examen; inskrefs den 22 Nov. 1873 vid Tübingens universitet och studerade der halfannan semester; aflade i Upsala den 31 maj 1876 teologie-kandidatexamen; genomgick, efter den 21 juli 1876 erhållet nådigt tillstånd och förunnad behörighet till lärareplatser vid statens elementarläroverk, hvar: prof afläggdes i kristendomsundervisning, profår i Stockholm höstterminen 1876 vid Ladugårdslands l. elementarläroverk och vårterminen 1877 vid gymnasium; var derefter anställd som lärare vid Beskowska skolan; utgaf och försvarade den 9 mars 1878 i Upsala en afhandling om "Prosten i Mora Jacob Boëthius" jemte latinska teser såsom prof för lektorat i kristendom samt historia och geografi vid Hudiksvalls h. elementarläroverk; aflade undervisningsprof den 29 mars och utnämndes till denna plats den 17 april 1878; utgaf och försvarade den 28 nov. 1881 i Stockholm en afhandling om "grundtankarne i aposteln Paulus' förkunnelse af evangelium enligt Apostlagärningarne med belysning af de paulinske brefven" jemte teser såsom prof för en lektorsbefattning i kristendom samt hist. och geogr. vid Stockholms södra latinläroverk; aflade undervisningsprof för samma plats den 2 dec. s. å; prestvigdes i Upsala den 1 juni 1882; aflade dersammastädes den 16 aug. s. å. pastoralexamen; aflade den 3 okt. 1882 undervisningsprof för lektorat i teologi och Hebreiska vid Westerås h. allmänna läroverk, sedan den 1 juli s. å. nådig befrielse från disputationsprof för samma befattning erhållits; utnämndes till denna plats den 20 dec. 1882.

Utgifna skrifter: utom de båda ofvan nämnda lektorsspecimina "Föredrag, hållet i Hudiksvalls kyrka vid minnesfesten öfver Gustaf II Adolfs död den 6 nov. 1882". Hudiksvall 1882.

Jon Prawitz är född den 16 November 1849 i Dalby församling af Malmöhus län; föräldrar: Skolläraren Jöns Prawitz och hans hustru Bengta Håkansson; intogs vid Lunds högre allm. läroverk höstterminen 1862, aflade derstädes mogenhetsexamen den 27 Maj 1870; inskrefs som student vid Lunds univer-

sitet höstterminen 1870; aflade filosofie kandidatexamen den 15 Sept. 1874; tjänstgjorde som vik adjunkt vid Kalmar h. allm. läroverk från den 30 Sept. 1874 till höstterminens slut; d:o vid Lunds h. allmänna läroverk vårterminen 1875; extra lärare vid Malmö h. allm. läroverk läsåret 1875--1876; genomgick profårskurs vid Kalmar h. allm. läroverk läsåret 1876--1877; vik adjunkt vid Kristianstads h. allm. läroverk läsåren 1877--1879; vik. lektor vid Helsingborgs h. allm. läroverk läsåren 1879--1883; utnämndes till adjunkt vid Westerås h. allm. läroverk den 21 Mars 1883.

14) Den efter Rektor *Modin* lediga Lektorsbefattningen är obesatt.

15) C. *Lärjungarne.*

Antalet när- och frånvarande lärjungar under Höstterminen 1882 och Vårterminen 1883 synes af nedanstående Tabell:

K l a s s.	Gemensamma linien		Reallinjen		Latinlinjen			Summa		Total- summa.
	närv.	frånv.	närv.	frånv.	med	utan	frånva- rande.	närv.	frånv.	
					grekisk.	grekisk.				
					närvarande.					
Höstterminen 1882.	1	29	—	—	—	—	—	29	—	29
	2	32	2	—	—	—	—	32	2	34
	3	34	1	—	—	—	—	34	1	35
	4	—	—	7	—	—	28	35	—	35
	5	—	—	8	—	—	31	39	—	39
	6: 1	—	—	1	—	2	15	18	—	18
	6: 2	—	—	—	—	12	9	21	—	21
	7: 1	—	—	—	—	4	2	6	—	6
	7: 2	—	—	—	—	7	6	13	—	13
Summa	95	3	16	—	25	91	—	227	3	230
Vårterminen 1883.	1	26	1	—	—	—	—	26	1	27
	2	32	2	—	—	—	—	32	2	34
	3	32	1	—	—	—	—	32	1	33
	4	—	—	7	—	—	27	34	1	35
	5	—	—	7	—	—	30	37	—	37
	6: 1	—	—	1	—	2	14	17	—	17
	6: 2	—	—	—	—	10	9	19	1	20
	7: 1	—	—	—	—	4	2	6	—	6
	7: 2	—	—	—	—	7	6	13	—	13
Summa	90	4	15	—	23	88	2	216	6	222

18) Under Höstterminen 1882 har en lärjunge läst Hebreiska och Engelska jämte Grekiska; åtta hafva läst Grekiska och Engelska, men icke Hebreiska. Under Vårterminen 1883 har likaledes en lärjunge läst Hebreiska och Engelska jämte Grekiska; sex hafva läst Grekiska och Engelska, men icke Hebreiska; två hafva jämte Grekiska läst Hebreiska, men icke Engelska.

- 19) I afseende på lärjungarnes deltagande i teckning, musik och gymnastik under Höstterminen, se Bil. 1.
- 20) Hemlexor hafva blifvit lärjungarne i alla klasser föresatta: i klasserna 1—5 i allmänhet i 2:ne läroämnen för hvarje dag, i de öfriga i 3:ne; och kunna dessa hemlexor anses hafva upptagit i klass. 1 en timme, i 2 och 3 två, i 4 och 5 tre samt i 6 och 7 tillsammans med de skriftliga hemarbetena fyra timmar om dagen.
- 21) I afseende på lärjungarnes helsotillstånd, som under hela läsåret i allmänhet varit tillfredsställande, äfvensom deras kropps-konstitution m. m. får jag hänvisa till af Skolans Läkare, Doktor *P. O. Lind*, lemnade uppgifter, Bil. 4, 5.
- En af lärjungarne i 7:2, *A. H. Lingmark*, som i dessa dagar skolat affägga maturitetsexamen, borttrycktes af döden efter endast några få dagars sjukdom (bukhinneinflammation) den 15 Maj till stor sorg för föräldrar, lärare och kamrater, hvilkas kärlek han genom flit, samvetsgränhet och ett i alla afseenden godt förhållande vunnit.
- 22) Antalet lärjungar, som under hvardera terminen af sist förflutna kalenderår blifvit vid läroverket inskrifna, eller inom detsamma flyttade, eller derifrån afgått, se Bil. 2 *a)* och *b)*.
- 23) Af de 45 lärjungar, som under läsåret blifvit vid läroverket inskrifne, hafva 6 förut bevisat endast folkskola; de öfriga annan offentlig eller enskild undervisningsanstalt.

WESTERÅS.

22

25) Förteckning öfver under sistförflutna kalenderår (1882) afgångna lärjungar samt dem angående uppgifter.

De afgångne lärjungarnes N a m n.	Klass som lärjunge tillhörde vid af- gången.	Afgångne under Vårt. och påföljan- de mellantermin.	Afgångne under Höst- och påföljan- de mellantermin.	Afgångne under Höst- och påföljan- de mellantermin. men på Vårtermin.	Efter afägd god- känd afgångsex- amen på Vårtermin.	Athiden.	Summa afgångne.	Anmäld afsigt vid afgången.
O. M. Strömberg	L. 7:1	1	—	—	—	—	1	att blifva Farmaceut
J. R. Fahlgren	L. 4	1	—	—	—	—	1	att ingå i Bokhandel.
G. A. Alwinzi	3	1	—	—	—	—	1	att privat fortsätta studierna.
N. V. Norling	7:2	—	—	1	—	—	1	att öfvergå till Universitetet.
S. E. Forsling	7:2	1	—	1	—	—	2	d:o.
A. Bergendahl	L. 6:2	1	—	—	—	—	1	att ingå på Handelsinstitut.
E. Ekström	L. 4	1	—	—	—	—	1	att öfvergå till annat läroverk.
J. A. Thorgren	R. 5	1	—	—	—	—	1	att ingå på mekanisk verkstad.
E. A. Pettersson	R. 6:1	1	—	—	—	—	1	att privat fortsätta studierna.
E. M. Hahr	1	1	—	—	—	—	1	d:o.
C. H. V. Rathsman	L. 6:1	1	—	—	—	—	1	att öfvergå till annat läroverk.
Ax. Fredriksson	R. 4	1	—	—	—	—	1	att ingå vid slöjdskola.
J. E. W. Broberg	R. 5	1	—	—	—	—	1	d:o.
G. A. Johansson	R. 6:1	1	—	—	—	—	1	att öfvergå till annat läroverk.
B. A. V. Sallander	L. 5	1	—	—	—	—	1	att öfvergå till praktiskt yrke
E. W. Wahlqvist	L. 4	1	—	—	—	—	1	att privat fortsätta studierna.
C. H. R. Lundin	R. 5	1	—	—	—	—	1	d:o.
E. A. Ericsson	R. 5	1	—	—	—	—	1	att blifva landtbrukare.
E. L. Erlandsson	R. 4	1	—	—	—	—	1	att privat fortsätta studierna.
F. F. Nyberg	R. 4	1	—	—	—	—	1	att öfvergå till praktiskt yrke.
J. L. Andersson	2	1	—	—	—	—	1	att blifva landtbrukare.
C. F. H. Jansson	2	1	—	—	—	—	1	d:o.
N. G. Behm	1	1	—	—	—	—	1	att privat fortsätta studierna.
A. R. Wahlqvist	3	—	1	—	—	—	1	att öfvergå till annat läroverk.
C. E. Andersson	1	—	1	—	—	—	1	att blifva landtbrukare.
A. W. Wikström	2	—	1	—	—	—	1	d:o.
C. G. H. Schartau	5	—	1	—	—	—	1	att ingå vid förber. sjökrigsskolan.
E. A. Carlsson	L. 6:1	—	1	—	—	—	1	att ingå i handel.
N. J. Lindeqvist	L. 6:2	—	1	—	—	—	1	d:o.
N. E. Nilsson	R. 5	—	1	—	—	—	1	att ingå vid teknisk skola.
E. H. Nylin	2	—	1	—	—	—	1	att öfvergå till praktiskt yrke.
Summa	—	21	8	2	—	—	31	

26) Beloppet af under sistförflutna kalenderår utdelade *stipendier* utgjorde kr. 3,014: 66, *premier* och *understöd* 578: 53 eller tillsammans 3,593: 19.

27) Af de närvarande lärjungarna hafva under Hötterminen 1882 16 och under Vårterminen 1883 18 lärjungar varit befriade från afgift till både materielkassan och byggnadsfonden; från afgift till byggnadsfonden men ej till materielkassan under Hötst. 20 och under Vårt. 17; från afgift till materielkassan men ej till byggnadsfonden har ingen lärjunge varit befriad.

28)

D) *Undervisningsmateriel.**Biblioteket.*

För läroverkets medel hafva inköpts:

S. Grubbes filosofiska skrifter i urval utg. af *A. Nyblæus*. B. 1—4. — *A. Nyblæus*: Den filosofiska forskningen i Sverige I: 1—2, II: 1. — *A. Nyblæus*: Trenne filosofiska uppsatser. — *Hofberg*: Svenskt biografiskt lexikon. — Sveriges geologiska undersökningar: Serien A. a. kartbladen 70, 80—83, 85—86 med tillhörande beskrifningar; Serien B. b. 1—2 jemte 2 kartor; Serien C. 45—52 (afhandlingar). — *Brehm*: Däggdjurens lif. Sth. 1881—82. — *Schubert*: Naturgeschichte der Pflanzen. — *Centervall*: Romersk fornkonst. H. 1—2. — *Alexandersson* och *Knös*: Grekisk fornkonst. H. 1—2. — Bidrag till vår odlings häfder utg. af *A. Hazelius*. I. II 1—2. — *Hammarstrand*: Romerska rikets författningshistoria I. — *Esaias Tegnér*s efterlemnade papper utg. af E. Tegnér. — *Fryxell*: Bidrag till Sveriges historia efter 1772. — *Holmgren*: Matrikel öfver Westerås stift 1881. — *Quintilianus*: De institutione oratoria libb. XII. I. 1—2 (4 ex.) — Svenska Akademiens handlingar D. 57. — Upsala Universitets årskrift f. 1882. — Ny Svensk tidskrift f. 1882. — Nordisk tidskrift f. 1882. — Finsk tidskrift f. 1882. — För ritsalen: "Bältespännarne", grupp i gips.

Följande gåfvor hafva blifvit öfverlemnade:

Från Kongl. Ecclesiastik-departementet:

Danska och norska läroverksprogram för läsåret 1881—82, samt svenska do för komplettering af läroverkets samling. — Kyrkoordningar och förslag dertill före 1686. II h. 1. — Nyare bidrag till kännedom af de svenska landsmålen och svenskt folklif. Årgg. 1878—80; 81: A—F. — *Gullberg* och *Sundbärg*: Folkmängden och folkökningen i Skandinavien åren 1815—80. — *Silfverstolpe*: Svenskt Diplomatarium fr. o. m. 1401. D. II. 2. Samlade vitterhetsarbeten af svenska författare utg. af *P. Hanselli*. D. 21—22. — *Borallius*: Meddelanden från svenska riksarchivet. H. 6. — Catalogue du ministère de l'instruction publique et des cultes I—II: 1—2. — Svenska fornskriftsällskapets samlingar. H. 80. — *Tinnström*: Svenskt boklexikon. H. 37—46. — *Balzer*: Hällritningar från Bohuslän. H. 1—2. — Svenska konstminnen från medeltiden och renässansen. H. 1—2.

Från Kongl. Statistiska Centralbyrån:

Bidrag till Sveriges officiella statistik: *A*) Befolkningsstatistik XXII 1 (f. 1880); *B*) Rättsväsendet XXIII 1—2 (f. 1880); *C*) Bergshandteringen (f. 1881); *D*) Fabriker och Manufakturerna (f. 1880); *E*) Inrikes handel och sjöfart (f. 1880); *F*) Telegrafväsendet XXI (f. 1881); *G*) Statens jernvägstrafik XX. a. (f. 1881); *H*) Jordbruk och boskapsskötsel XVI: Hushållningssällskapens berättelser (f. 1880); Sammandrag af Kgl. M:t:s befallningshafvandes årsberättelser (f. 1882, årgång 9); *O*) Landtmäteriet XV (f. 1881); *R*) Valstatistik V; *T*) Lotsstyrelsens berättelse IX (f. 1881); *U*) Kommunernas fat-

tigvård och finanser VI (f. 1879), VII (f. 1880); V) Brännvins tillverkning och försäljning IV (f. 1879—80).

Från Kgl. Vetenskaps-Akademien:

Dess Handlingar Bd. 18 (f. 1880); Bihaget Bd. 6: 1—2; Öfversigten årg. 38 (f. 1881); Meteorologiska observationer i Sverige (f. 1878); Minnespenning öfver P. F. Wahlberg.

Från Kgl. Svenska Akademien:

Dess minnespenning öfver Er. Benzelius d. y.

Från Kgl. Vitterh. Hist. och Antiqv.-Akademien:

Svenska fornskriftsällskapets samlingar. H. 50—76.

Från Smithsonian Institution, Washington:

Powell, J. W. First annual report of the bureau of ethnology. Wash. 1881.

Från Westmanlands - Dala Nation i Upsala:

Ups. Universitets katalog för H. T. 1882 och V. T. 1883.

Från Lektor Th. Billbergh:

Sparman: Resa till G. Hoppsudden och omkring jordklotet 1772—76. D. I. — *Meares*: Resor fr. Ostindien till Amerika (1797). — *Isert*: Bref om Guineakusten (1795). — *Krusenstern*: Resa omkring jorden 1803—6 D. I—II. — Wafers dagbok och beskrifning om amerikanska näset (1788). — Skeppet Halewells förolyckande (1786). — Lördagsmagasinet för 1837—38. — *Nilsson*: Skandinavien fiskar.

Från Adjunkten S. H. Rathsman:

Raynal: Histoire philosophique des deux Indes T. 1—10. Geneve 1771. — En handskrifven samling af Kellgrens sånger.

Från Slöjdskoleföreståndaren H. Larsson:

Taine: Valda skrifter I—II. — *Virschow* u. *Holtzendorf*: Sammlung gemeinverstandlicher wissenschaftlicher Vorträge. Serie 7. — *Ribbing*: Grundlinier till filosofien, antropologien och logiken.

Från framl. Prosten Bergstrands sterbhus:

De la philosophie de la nature T: 1—6. London 1777. — *Ignell*: Den mensklige utvecklingens historia. D. 3.

Från Amanuensen G. Stjernstedt:

J. Boëthii dissertatio de nonnullis ad cultum svetici sermonis pertinentibus paragraphis etc. 1684. (Ånyo utgifven af G. S.)

Från Bokhandlaren Albin Sjöberg:

Samlaren, tidskrift utg. af svenska litteratursällskapet. Årgg. 1880—82 jemte bihang.

Från Kyrkoherden Frih. C. Rudbeck:

Olof Rudbeck d. y:s medicine doktorsdiplom. (Dat. Ultrajecti 1690.)

Från D:r Karl Warburg:

Göteborgs Musei Bibliotekskatalog I—IV. Göteborg 1881—82.

Från Högre Allm. Läroverket i Örebro:

Karoliiska Elementarläroverkets i Örebro Bibliotek. Örebro 1867.

Genom byte med Kgl. Biblioteket i Stockholm hafva följande arbeten förvärfvats:

Schlyter, C. J.: Sveriges gamla lagar B. I—XII jemte ordbok. Sth. o. Lund 1827—77. — *Sanders, D.:* Wörterbuch der deutschen Sprache. Leipz. 1876. — *Sachs, C.:* Dictionnaire encyclopédique français-allemand. Edition complète. Berlin 1869. — *Darwin, C.:* The different forms of flowers on plants of the same species. London 1877; Insectivorous plants. London 1875; The movements and habits of climbing plants. London 1875; The effects of cross and self fertilisation in the vegetable kingdom. London 1876; The expression of the emotions in man and animals. London 1872; The descent of man, and selection in relation to sex. London 1882; The origin of species by means of natural selection. London 1873; The variation of animal and plants under domestication. London 1868; Journal of researches into the natural history and geology. London 1876. — *Nova acta regiae societatis scientiarum upsaliensis. Ser. III. Vol. 5—11, 1;* *Nova acta etc. ad celebranda sollemnia quadringenaria universitatis upsaliensis 1877.* — *Lunds Universitets årsskrift. T. X—XVII.*

E. *Läroverksbyggnader och inredningsmateriel.*

- 29) I afseende härpå är ingenting annat att omnämna, än att 20 stycken ensitsiga pulpeter af ek med gjutna jernfötter och tillhörande stolar af björk blifvit anskaffade.

F. *Ekonomiska förhållanden.*

- 31) I afseende på ställningen i Läroverkets kassor vid slutet af år 1882, se Bil. 3.

Genom Testamente upprättadt den 19 Maj 1881 har framlidne Fabrikören och Riddaren *A. T. Sundin* till härvarande högre allmänna läroverk skänkt ett kapital af *Tiotusen kronor*, "hvaraf årliga räntan vid hvarje läsårs slut skall utdelas till stipendier på sätt Läroverkskollegiet bestämmer; dock skola företrädesvis behöfvande och förtjenstfulle ynglingar tillhörande Westerås stad deraf komma i åtnjutande."

Kapitalet tillika med ett års upplupen ränta, *fyrhundrafemtio kronor*, öfverlemnades af utredningmännen i sterbhuset till tjänstförrättande Rektor den 8:de sistlidne Maj.

Den ädle gifvaren har genom denna storartade donation gifvit ett ytterligare bevis på den synnerliga välvilja för vårt läroverk, som han vid flera föregående tillfällen i lifstiden ådagalagt, och hans namn skall städse af detsamma bevaras i tacksam hågkomst.

Från Sällskapet *Karlsbröderna* har äfven detta år blifvit till v. Rektor öfverlemnad en summa af *Itthundrafemtio kronor*, "för att i 2:ne premier, hvartdera å 75 kronor, vid Vårterminens slut enligt Läroverkskollegii bestämmande tilldelas 2:ne behöfvande, hoppgifvande ynglingar af Läroverkets 6:te eller 7:de klass".

- 32) Under det sistförflutna kalenderåret hafva af läroverkets medel utgått ungefär följande belopp till underhåll och tillökning af materielen, nämligen till boksamlingen 300 kronor; till den öfriga undervisningsmaterielen 1000 kronor och till inredningsmaterielen 1100 kronor.

G. *Examina och Terminsafslutning.*

- 33) Den skriftliga afgangsexamen vid läroverket egde under det sist förflutna kalenderåret rum den 15, 17 och 18 April. Två af läroverkets lärjungar samt tio privatister hade i stadgad ordning anmält sig till denna examen och blefvo samtliga med undantag för två privatister admitterade till den muntliga examen, som hölls den 30 och 31 Maj. Examen godkändes för läroverkets lärjungar och för 5 af de 7 privatister, som dervid inställde sig. Utom H. H. Eforus voro såsom vittnen dervid närvarande: Domprosten, Teol. och Fil. Dokt., L. N. O. *J. H. Björnström*, Consistorii-Notarien, Fil. Dokt. *J. W. Sjögqvist*, Domkyrko-Sysslomannen, Teol. Kand. *H. T. Rauth*. Såsom Censorer fungerade: Kontraktsposten, L. N. O., Dokt. *S. G. Curvallin*, Adjunkten vid Kgl. Universitetet i Lund, Dokt. *E. W. E. von Zeipel*.

Till afgangsexamen under innevarande termin anmälde sig samtliga lärjungarne (13) i sjunde klassens högre afdelning, hvarjemte 10 privatister blifvit anvisade att här aflägga examen. Den skriftliga examen egde rum den 16, 17 och 19 sistlidne April och blefvo efter densamma samtliga läroverkets lärjungar samt sex af de 8 privatister, som dervid infunno sig, admitterade till den muntliga examen, som kommer att börja den 1 Juni.

- 34) Hötterminsexamen med läroverkets *fem* nedersta klasser anställdes den 15 sistl. December. Årsexamen kommer att hållas den 8 instundande Juni kl. 8— $\frac{1}{2}$ 1, hvar-efter slutöfning i sång sker på stora lärosalen. Sedan derefter klassflyttningen äfvensom belöningar och understöd offentligen gifvits tillkänna, kommer läsåret att afslutas med gudstjenst i Domkyrkan, då tecken gifves med stora klockan.

Uppvisning i Gymnastik sker Thursdagen den 7:de Juni kl. 7 e. m.

- 35) Att läroverkets Eforus, Biskopen, Kommendören med Stora korset af Kgl. Nordstjerne-Orden, Högvördigste Herr Doktor *C. O. Björling* måtte tackas med sin närvaro gifva åt ofvannämnda offentliga förrättningar ökad vigt och betydelse, anhåller jag värdsammast. Med samma värdsamma anhållan vänder jag mig äfven till de män,

som H. H. Eforus annodat att såsom ledare och vittnen vid examen tillstådesvara: Länets Höfding, Kommendören af K. N. O. Hr *G. R. Charpentier*, Chefen för Kongl. Westmanlands Regemente, Generalmajoren, K. S. O. 1:a kl., K. S:t O. O. 1:a kl., R. D. D. O. *D. A. L. Silverstolpe*, Öfversten, R. S. O., R. S:t O. O. Frih. *O. E. F. Fleming*, Öfversten, R. S. O., R. S:t O. O., R. Bäj. S:t Mik. O. 1:a kl., Inneh. Thun. Nick. Ift. 4:e kl., R. S. Ern. O., R. D. D. O. *A. M. O. Reuterskiöld*, Sekundchefen för Kgl. Lifregementets Grenadier-Corps, Kammarherren, R. S. O., R. W. O., Off. Fr. H. L., R. D. D. O., *H. O. E. d'Ailly*, Domprosten, Teol. och Filos. Dokt., L. N. O. *J. H. Björnström*, Landskamreraren, Riddaren af K. N. O. Hr *L. W. Ahlm*, Landssekreteraren, Riddaren af K. W. O. Hr *C. E. Stålhös*, Borgmästaren, Riddaren af K. W. O. Hr *E. W. Abenius*, Lasarettsläkaren, Riddaren af K. N. O. Hr Doktor *J. P. Claréus*, Förste Bataljonsläkaren, Stadsläkaren *M. L. P. O. Lind*; och skall räkna det för en heder och glädje att vid samma tillfälle få se rätt talrikt närvarande ungdomens Föräldrar, Anhörige och Målsmän, samt öfrige vetenskapernas och den offentliga undervisningens Gynnare och Vänner.

36) Nästkommande Hösttermin kommer att börjas Lördagen den 25 Aug. kl. 10 f. m.
Westerås den 23 Maj 1883.

Ludvig Mossberg,

v. Rektor.

Bil. 1.

Uppgift om antalet af de lärjungar, som deltagit i nedan nämnda öfvingar
Höstterminen 1882.

Klass.	Närvarande lärjungar.	Lärjungar som deltagit i					
		Teckning		Sång.	Instrumentalmusik.	Gymnastik och vapen- öfvingar enligt cirku- läret den 19 Juni 1866.	Sarskilda militärofnin- gar enligt cirku- läret den 23 Mars 1870.
		obligatorisk.	frivillig.				
1	29	26	—	27	3	25	—
2	32	32	—	32	3	32	—
3	34	32	—	28	2	30	—
R. 4	7	7	—	3	—	6	—
L. 4	28	—	3	17	1	25	—
R. 5	8	7	—	3	—	8	—
L. 5	31	—	12	6	3	30	—
R. 6: 1	1	1	—	1	—	1	1
L. 6: 1	17	14	—	6	2	15	15
R. 6: 2	—	—	—	—	—	—	—
L. 6: 2	21	9	—	11	4	19	18
L. 7: 1	6	2	—	5	—	4	4
L. 7: 2	13	6	—	12	—	10	10
Summa för							
Gemensamma linien	95	90	—	87	8	87	—
Real-linien . . .	16	15	—	7	—	15	1
Latin-linien . . .	116	31	20	57	10	103	47
Summa	227	136	20	151	18	205	48

Bil. 2 a.

Vårterminen 1882.

Klass och linie.	Lärjungar flyttade till nedan nämnda klasser					Lärjungar tillhörande nedan nämnda klasser den 1 Febr. (så väl när- som frånvarande).			Lärjungar afgångna från läroverket i nedan nämnda klasser.						
	efter att hafva tillhört närmast lägre klass af samma linie följande antal terminer.					Övar i klassen från föregående termin.	Flyttade till klassen på grund af beslut		Inskrifne i läroverket under terminen.	S u m m a.	från terminens början till och med 31 Januari.	från och med 1 Februari till terminens slut.	under näst följande mellan-termin.	S u m m a.	
	0	1	2	3	4		5 eller flera	vid föregående termins slut.							vid vårterminens början.
1	—	—	—	—	—	—	23	—	—	1	24	—	—	2	2
2	—	1	—	—	—	—	32	—	1	—	33	—	—	2	2
3	—	—	—	—	—	—	29	—	—	—	29	—	1	—	1
R. 4	—	—	—	—	—	—	12	—	—	—	12	—	—	3	3
L. 4	—	—	—	—	—	—	36	—	—	—	36	—	1	2	3
R. 5	—	—	—	—	—	—	4	—	—	—	4	—	—	4	4
L. 5	—	—	—	—	—	—	17	—	—	—	17	—	—	1	1
R. 6: 1	—	—	—	—	—	—	2	—	—	—	2	—	—	2	2
L. 6: 1	—	—	—	—	—	—	26	—	—	—	26	—	—	1	1
R. 6: 2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
L. 6: 2	—	—	—	—	—	—	8	—	—	—	8	—	—	1	1
L. 7: 1	—	—	—	—	—	—	14	—	—	—	14	—	—	1	1
L. 7: 2	—	—	—	—	—	—	3	—	—	—	3	—	—	—	2
Summa för															
Gemensamma lin.	—	1	—	—	—	—	84	—	1	1	86	—	1	4	5
Real-linien . . .	—	—	—	—	—	—	18	—	—	—	18	—	—	9	9
Latin-linien . .	—	—	—	—	—	—	104	—	—	—	104	—	4	5	9
Summa	—	1	—	—	—	—	206	—	1	1	208	—	5	18	23

WESTERÅS.

30

Bil. 2 b.

Höstterminen 1882.

Klass och linie.	Lärjungar flyttade till nedan nämnda klasser						Lärjungar tillhörande nedan nämnda klasser den 15 Sept. (så väl när- som frånvarande.)					Lärjungar afgångna från läroverket i nedan nämnda klasser.				
	Efter att hafva tillhört närmast lägre klass af samma linie följande antal terminer.						från andra linien.	Qvar i klassen från föregående termin.	Flyttade till klassen på grund af beslut		Inskrifte i läroverket under terminen.	Summa.	Från terminens början till och med 14 Sept.	Från och med 15 Sept. till terminens slut.	Under nästföljande mellantermin.	Summa.
	0	1	2	3	4	5 eller flere			vid föregående termins slut.	vid höstterminens början.						
1	—	—	—	—	—	—	—	2	—	—	27	29	—	1	—	1
2	—	1	15	—	4	—	—	7	11	9	7	34	—	—	1	1
3	—	1	19	—	4	—	—	7	14	10	4	35	—	—	—	1
R. 4	—	—	4	—	1	—	—	1	3	2	1	7	—	—	—	—
L. 4	—	—	16	—	—	—	—	10	8	8	2	28	1	—	—	1
R. 5	—	—	6	—	2	—	—	—	6	2	—	8	—	—	—	—
L. 5	—	—	17	—	6	—	—	5	15	8	3	31	1	—	1	2
R. 6: 1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	1	1	—	—	1
L. 6: 1	—	—	11	—	—	—	—	6	8	3	—	17	—	—	—	—
R. 6: 2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
L. 6: 2	—	—	15	—	4	—	—	2	17	2	—	21	—	—	—	—
L. 7: 2	—	—	5	—	—	—	—	1	5	—	—	6	—	—	—	—
L. 7: 2	—	—	11	—	1	—	—	1	12	—	—	13	—	—	—	—
Summa för Gemensamma lin.	—	2	34	—	8	—	—	16	25	19	38	98	—	2	1	3
Real-linien	—	—	10	—	3	—	—	1	9	4	2	16	2	—	—	2
Latin-linien	—	—	75	—	11	—	—	25	65	21	5	116	2	—	1	3
Summa	—	2	119	—	22	—	—	42	99	44	45	230	4	2	2	8

Bil. 3.

Uppgifter om nedannämnda till läroverket hörande kassors ställning kalenderåret 1882.

Kassans rubrik.	Debet.				Kredit.			
	Behållning vid årets början.	Summa inkomster.	Skuld vid årets slut.	Summa.	Skuld vid årets början.	Summa utgifter.	Behållning vid årets slut.	Summa.
Byggnadsfonden . . .	10213,94	2648,23	173,14	13035,31	91,18	1455,03	11488,80	13035,31
Ljus- och Vedkassan	1300,—	3361,36	306,67	4968,03	48,78	3619,25	1300,—	4968,03
Biblioteks- och Materielkassan . . .	477,85	1952,—	—	2429,85	—	1616,48	813,37	2429,85
Premie- & Fattigkass.	—	605,48	59,47	664,95	25,58	639,37	—	664,95

Bil. 4 a).

Tabellarisk uppgift

öfver lärjungarnes kroppsbyggnad och allmänna helsotillstånd
Höstterminen 1882.

K l a s s.	Antal lärjungar.	Medeltider.	Kroppsbyggnad			Allmänt helsotillst.		Lidande af bleksot och blodbrist.	Ofta besvärade af luftvärdark.	Ofta besvärade af magsjuka.	Ofta besvärade af	Andra åkommor, som kunna anses bero af skolans inflytande.
			God.	Medelmattig.	Svag.	Godt.	Mindre godt.					
7	19	19	18	1	—	18	1	2	1	2	—	
6	39	16,5	35	4	—	39	—	1	3	—	—	
5	39	15,2	37	2	—	39	—	2	3	—	—	
4	34	13,8	28	4	2	30	4	5	4	—	—	
3	35	12,8	29	5	1	34	1	3	3	1	—	
2	32	11,7	22	10	—	31	1	4	6	—	—	
1	29	10	22	7	—	29	—	1	1	1	—	
Summa	227	—	1191	33	3	220	7	18	23	4	—	

WESTERÅS.

32

Bil. 4 b).

Tabellarisk uppgift

å antalet sjuke och sjukdomar bland lärjungarne Höstterminen 1882.

Sjuke personer.	Å r s t i d										Summa	
	Aug.		Sept.		Okt.		Nov.		Dec.		Insjuknade	Döde
	Insjuknade	Döde	Insjuknade	Döde	Insjuknade	Döde	Insjuknade	Döde	Insjuknade	Döde		
Under 15 år	1	—	8	—	10	—	13	—	7	—	39	—
15 år eller derutöfver . . .	—	—	3	—	11	—	7	—	4	—	25	—
Summa	1	—	11	—	21	—	20	—	11	—	64	—
<i>Sjukdomar:</i>												
Vattkoppor	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	1	—
Frossa	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	1	—
Difteri	—	—	—	—	2	—	—	—	1	—	3	—
Bleksot	—	—	1	—	2	—	—	—	1	—	4	—
Hufvudvärk	—	—	1	—	2	—	2	—	1	—	6	—
Hjertklappning	—	—	—	—	—	—	2	—	—	—	2	—
Luftrörskatarr	1	—	1	—	2	—	2	—	2	—	8	—
Lungblödning	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	1	—
Svalgkatarr	—	—	1	—	7	—	7	—	6	—	21	—
Gastricism	—	—	2	—	1	—	—	—	—	—	3	—
Kronisk magkatarr	—	—	1	—	—	—	1	—	—	—	2	—
Diaré	—	—	1	—	—	—	1	—	—	—	2	—
Njurinflammation	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	1	—
Muskelreumatism	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	1	—
Bältros	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	1	—
Smärre skador: Bölder . . .	—	—	1	—	2	—	4	—	—	—	7	—
Summa	1	—	11	—	21	—	20	—	11	—	64	—

Bil. 5.

Tabellarisk uppgift

öfver lärjungarnes kroppsbyggnad och allmänna helsotillstånd samt öfver antalet närsynta
Vårterminen 1883.

Klass.	Antal lärjungar.	Medelålder.	Kroppsbyggnad			Allmänt helsotillst.		Lidande af bleksot och blodbrist.	Ofta besvärade af hufvudvärk.	Ofta besvärade af näsblod.	Andra åkommor, som kunna anses bero af skolans inflytande.	Närsynthetsgrad.			Summa närsynta.	Procent närsynta.
			God.	Medelmåttig.	Srag	Godt.	Mindre godt.					Under 3 D.	3-6 D.	Öfver 6 D.		
7	19	20	18	1	—	18	1	2	2	1	—	6	2	—	8	42, ₁
6	36	18, ₁	33	3	—	36	—	4	4	1	—	5	2	1	8	22, ₂
5	37	16, ₁	34	3	—	36	1	4	5	2	—	3	5	—	8	21, ₆
4	34	14, ₈	28	4	2	32	2	4	5	—	—	3	2	1	6	17, ₆
3	32	13, ₇	27	5	—	31	1	3	4	—	—	5	—	—	5	15, ₆
2	32	12, ₇	25	6	1	31	1	2	6	—	—	2	1	—	3	9, ₃
1	26	11, ₈	22	4	—	26	—	1	5	1	—	3	—	—	3	11, ₅
Summa	216	15, ₁	187	26	3	210	6	20	31	5	—	27	12	2	41	18, ₉

II. Lägre Allmänna läroverket i Sala.

(Uppgift af Rektor, Fil. Dokt. J. G. Westman.)

A) Undervisningen.

Hösterminen började den 29 Augusti och slutade den 18 December; Vårterminen började den 23 Januari och kommer att avslutas den 11 Juni.

Tiden för den dagliga undervisningen har varit kl. 7—9, 11—1 och 3—5 e. m. Måndagar och Tisdagar samt 4—5 Fredagar. Fjerdedelstimmen hvarje morgon före kl. 7 har blifvit använd till bön och bibelläsning. Gymnastiköfningarna hafva försiggått kl. $\frac{1}{2}$ 11—11 hvarje dag; öfningarna i Sång Onsdagar kl. $\frac{1}{2}$ 3— $\frac{1}{2}$ 5; i Teckning Tisdagar och Fredagar kl. $\frac{1}{2}$ 3—5.

Beträffande antalet undervisningstimmar i hvarje vecka för de särskilda klasserna och läroämnena se nedanstående tabell:

Läroämnen.	Kl. 1.	Kl. 2.	Kl. 3.
Kristendom	3	3	2
Modersmålet	5	6	4
Tyska	6	7	5
Matematik	4	5	5
Naturlära.....	2	2	2
Historia och Geografi	4	5	4
Summa	24	28	22
Lärjungarnes antal Höstterminen	5	12	12
” ” ” Vårterminen	9	11	10
Alla närvarande.			

Tredje klassen har utom de 22 i tabellen upptagna lärotimmarna haft 6 gemensamt med andra klassen, nemligen 2 i Modersmålet, 2 i Tyska, 1 i Kristendom och 1 i Historia.

Beträffande pensa och läroböcker se nedanstående uppgift:

Genomgångna Pensa under läsåret:

Kristendom.

- Kl. 1.* 3 tim. — Bibl. Hist.: Gamla Test. efter Hübner. — Första hufvudstycket af katekesen. — Valda Bibelspråk och Psalmer.
- Kl. 2.* 3 tim. — Bibl. Hist.: Nya Testamentets efter Hübner. — Katekes: 2:dra och 3:dje hufvudst. — Valda Bibelspråk och Psalmer.
- Kl. 3.* 3 tim. — Bibl. Hist.: Nya Testamentets efter Kurtz. — Katekes: 4:de och 5:te hufvudstyckena samt repetition af de föregående. — Valda Bibelspråk och Psalmer.

Historia och Geografi.

- Kl. 1.* 4 tim. — Historia: till Wasa-ätten efter Ekelunds mindre sammandrag. — Geografi: det allmännaste om Verldsdelarne, fäderneslandets Geografi; det öfriga Europas fysiska och politiska till Sachsiska Staterna efter Palmblads lärobok.
- Kl. 2.* 5 tim. — Historia: från Wasa-ätten till Frihetstiden. — Geografi: större delen af Europas fysiska och politiska.
- Kl. 3.* 5 tim. — Historia från Frihetstiden till lärobokens slut. — Geografi: Europas fysiska och politiska afslutad jemte Asiens och Afrikas.

Mathematik.

- Kl. 1.* 4 tim. — Aritmetik: Sorter och Bråk efter Nyström, jemte hufvudräkning. — Geometri: Linearteckning efter Ekman.
- Kl. 2.* 5 tim. — Aritmetik: Sorter och Bråk, Bråks användande på Sorter, hufvudräkning. Geometri: Euclides: Bok. 1. 44 prop.
- Kl. 3.* 5 tim. — Aritmetik: Till och med sammansatt Regula-de-tri. — Geometri: Euclides Bok. 1, samt Bok. 3, 25 prop.

Naturlära.

- Kl. 1.* 2 tim. — Inledning till djur- och växtrikets kännedom, omfattande det allmännaste af läran om människans kroppsbyggnad, samt undersökning af lefvande växter. — Almqvist—Lagerstedts lärobok.
- Kl. 2.* 2 tim. — Växttyperna och de fanerogama växternes yttre organ och sexualsystemet efter Almqvist—Lagerstedts lärobok samt Anderssons väggtaflor; början till växtsamling. — Läran om människokroppens byggnad och däggdjuren samt beskrifning öfver djurtyperna efter samma lärobok. Friedlers anatomiska väggtaflor och Holmgrens Atlas öfver däggdjuren.
- Kl. 3.* 2 tim. Detsamma som 2:dra klassen. Sexualsystemet utförligare. — Thedenii Skolbotanik. — Läran om de vertebrerade och evertebrerade djuren samt beskrifningen öfver djurtyperna efter Almqvist—Lagerstedts lärobok.

Modersmålet.

- Kl. 1.* 5 tim. — Läsning af Sundéns och Modins läsebok med redogörelse för innehållet; läsning af vissa skaldestycken. — Det viktigaste af formlärau samt läran om den enkla satsens delar, efter Sundéns lärobok. — Rättskrifningsöfningar. — Satsbildningar.
- Kl. 2.* 6 tim. — Formlära och satslära efter Sundén. — Sundéns och Modins läsebok och Fäbrik Ståls Sagner med försök att redogöra öfver innehållet jämte öfning i deklamation, Satsbildning och satsanalys. Rättskrifningar i bok efter diktamen flere gånger i veckan.
- Kl. 3.* 6 tim. — Detsamma som 2:dra klassen, mera utfördt. Rättskrifnings- och interpunktionslära; Svenska språkets Syntax. Läsning af Frithiofs Saga. — Rättskrifningar i bok och skriftliga uppsatser öfver berättelser och lättare ämnen hvarje vecka.

Tyska Språket.

- Kl. 1.* 6 tim. — Det viktigaste af formläran samt första kursen af Elementarboken. — Calwagens läroböcker.
- Kl. 2.* 7 tim. — Det viktigaste af formläran efter Calwagen. — 1:sta kursen och st. 1—6 i 2:dra kursen af Calwagens Elementarbok med analys muntligt och skriftligt genomgångna. Jämförelser med svenska språket och satsen.
- Kl. 3.* 7 tim. — Formläran och det viktigaste af Syntaxen efter Lyth. — 2:dra kursen af Calwagens Elementarbok jemte Extemporalier muntligt och skriftligt genomgångna; dessutom skriv- och lokutionsöfningar efter Lyth. - Explikation af 2:dra afdelningen af Calwagens Elementarbok och några stycken i Lyths läsebok.

I Välskrifning har 1:a klassen undervisats 2 timmar, 2:a klassen 1 timme och 3:dje klassen 1 timme i veckan.

Undervisningen i Teckning har varit fördelad på 3 afdelningar sålunda:

1:a klassen (3 timmar) Teckning i kvadratisk rutnät efter Stuhlmans lärobok.

2:a klassen (1 timme) Teckning i punkterade ritböcker, såväl raka som böjda linier, samt begynt Öfvergångskursen (andra upplagan) af Th. Lundbergs supplement till Stuhlmans lärobok.

3:e klassen (1 timme) Öfvergångskursen samt Stuhlmans Vägtaflor, af hvilka de längst komna lärjungarna medhunnit till och med pl. 36, *en t. o. m. pl. 40.*

Undervisningen i Sång har meddelats 2:ne timmar i veckan och hafva läroverkets samtliga lärjungar, utgörande blott en sångklass, deltagit i öfningarne, som bestått uti choralsång, tonträffning, inöfvande af lättare en- och tvåstämmiga sångstycken samt bibringande af kännedom om de allmänna musikaliska tecknen med användande af "Sånger för Folkskolan", utgifna af V. Norlin, 1:a häftet.

Under särskilda lärotider hafva två bland lärjungarne inöfvats i choral-spelning på läroverkets orgelharmonium, som under de dagliga bönestunderna blifvit använt.

Gymnastiköfningarne, som fortgått med $\frac{1}{2}$ timme dagligen, kl. $\frac{1}{2}$ 11—11, hafva varit sålunda fördelade, att

för fri- och redskaps-gymnastik användts $2\frac{1}{2}$ timme,

„ lekar

$\frac{1}{2}$ d:o i veckan.

Dervid hafva samtliga i gymnastik deltagande lärjungar utgjort blott en gymnastik-klass, fördelad i 2 underafdelningar.

Antalet från gymnastiköfningarne befriade lärjungar synes af nedanstående tabellariska uppgift:

Tabellarisk uppgift

å lärjungar, som på grund af nedanstående orsaker icke deltagit i gymnastiköfningarne vid Sala allmänna läroverk.

Termin och åldersgrupp.	S j u k d o m a r .											Andra orsaker.	Summa i öfningarne icke deltagande lärjungar.	Hela antalet närvar. lärjungar.		
	I syn- och hörsel-organ.	I nerv- systemet.	I circulations- organerne.	I andedräfts- organerne.	I matsmältn.- organerna.	I urin- och köns-organ.	I rörelse- organerne.	Missbildning.	Bräck.	Allmän svaghet.	Andra sjuk- domar.				Summa.	
Vårtermin 1882.																
Under 15 år . .	—	—	—	—	—	—	—	—	2	1	1	4	—	—	4	32
15 år och deröfv.	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2
Summa	—	—	—	—	—	—	—	—	2	1	1	4	—	—	4	34
Hösttermin 1882.																
Under 15 år . .	—	—	—	—	—	—	—	—	1	1	—	2	—	—	2	29
15 år och deröfv.	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Summa	—	—	—	—	—	—	—	—	1	1	—	2	—	—	2	29

B) Lärarne.

Rektor har undervisat i Kristendom (Kl. 2—3) 5 timmar, i Historia och Geografi (1—3) 13 timmar, i Modersmålet (1) 5 timmar samt (1) i Välskrifning 1 timme = 24 timmar i veckan.

Kollega *G. Arpi* har undervisat i Kristendom (1) 3 timmar, i Matematik (1—3) 14 timmar, i Tyska (1) 6 timmar, i Naturlära (1) 2 timmar samt i Välskrifning (1—2) 2 timmar = 27 timmar.

Kollega *Dr P. E. Vallstersson* har undervisat i Modersmålet (2—3) 10 timmar, i Tyska (2—3) 12 timmar, i Naturlära (2—3) 4 timmar samt i Välskrifning (3) 1 timme = 27 timmar.

Uppsatser i Tyska och Modersmålet hafva rättats af Kollega *Vallstersson* dels på lärorummet, dels hemma.

Lärarne hafva turvis öfvervarit lärjungarnes beivstande af den offentliga gudstjensten och handhaft ledningen af bönstunderna i skolan.

Löjtnant *F. Aminoff* har undervisat i Sång 2 timmar och i Gymnastik 3 tr i veckan. T. f. Ritlärarinnan *Demoiselle A. Lindfeldt* har undervisat 5 timmar i veckan.

Rektor har varit Klassföreståndare för 3:e klassen,

Kollega *Vallsteresson* „ 2:a „

Kollega *Arpi* „ 1:a „

Demoiselle *Lindfeldt* har under begge terminerna uppehållit lärarebefattningen i Teckning. Hennes arvode för Höstterminen: 133 kr. 33 öre, för Vårterminen 166 kronor 67 öre.

Ingen ordinarie lärare har under året afgått från läroverket eller blifvit dit befordrad.

Dr *Vallsteresson* är från årets början uppflyttad i 5:e lönegraden.

Lärarebefattningen i Teckning är den enda lediga.

C) Lärjungarne.

I afseende på lärjungarnes deltagande i Teckning, Sång och Gymnastik, se Bil. 1.

Hemlexor hafva under läsåret gifvits i 2:a och 3:e klasserna men ej till någon dag i flera än 2 läroämnen. Den tid, som på detta hemarbete behöft användas, kan beräknas till 1 à 2 timmar för dagen.

Helsotillståndet bland lärjungarne har under läsåret varit i allmänhet godt. Under höstterminen förekommo några fall af lindrigare messling. Några hafva visat symptom af bleksot. Deras kroppskonstitution är i allmänhet god.

I afseende på antalet inskrifne, flyttade och afgångne lärjungar under sist förflutne kalenderår, se Bil. 2 a) och 2 b).

Af de under läsåret inskrifne hafva 9 beviljat folkskola.

Vårterminen 1882 afgingo från läroverkets 3:e klass:

J. G. Agelii till H. allm. läroverket i Westerås.

B. V. T. Strandman „ „ i Örebro.

C. H. Djulstedt utan uppgifven afsigt.

P. T. Ålander till handel.

C. J. Jonsson „ „

J. G. Andersson till landtbruk.

Från 2:a klassen:

J. A. Östgren till Amerika.

Från 1:a klassen:

V. Pellenius till annat läroverk.

C. J. Blomqvist utan uppgifven afsigt.

A. H. Larsson död.

Höstterminen 1882 afgingo från 3:e klassen:

C. E. A. Ålander utan uppgifven afsigt.

A. Haglund „ „

Från 2:a klassen:

C. E. Pettersson utan uppgifven afsigt.

Under kalenderåret 1882 utdelades såsom stipendier 29 kr. 25 öre, såsom premier och understöd 51 kr. 25 öre.

Höstterminen 1882 befriades från afgift till materielkassan och byggnadsfonden 16 lärjungar; från afgift till materielkassan, men icke till byggnadsfonden 5 lärjungar samt från afgift till byggnadsfonden, men icke till materielkassan ingen lärjunge.

Vårterminen 1883 befriades från afgift till materielkassan och byggnadsfonden 17 lärjungar; från afgift till materielkassan, men icke till byggnadsfonden 5 lärjungar samt från afgift till byggnadsfonden, men icke till materielkassan ingen lärjunge.

D) *Undervisningsmateriel.*

För skolans egna medel hafva inköpts 2 häften af Sveriges Historia samt en Choralbok.

Såsom gåfvor har läroverket fått emottaga från Ecklesiastik-departementet "Pedagogisk Tidskrift", årg. 1865—1881, ifrån Vitterhets-, Historie- och Antiquitets-Akademien Sv. Fornskrift-Sällskapets Samlingar, Häft. 50—76 samt Häft. 80. Några häften af Bidrag till Sveriges officiella Statistik, Svensk Författnings-samling för år 1882 samt läroverkens årsberättelser.

E) *Läroverksbyggnaden.*

Plåttaket oljestruket.

F) *Ekonomiska förhållanden.*

Kassornas ställning, se Bil. 3.

Beloppet af utgifter för underhåll och tillökning af

boksamlingen	4,75,
inredningsmateriel	7,75.

G) *Examina och Terminsafslutning.*

Höstterminsexamen hölls den 18 Dec. Årsexamen är af H. H. Eforus utsatt att hållas den 11 Juni.

Nästkommande termin öppnas åter läroverket den 29 Aug. kl. 10 f. m.

Sala den 10 Maj 1883.

Bil. 1.

Uppgift om antalet af de lärjungar, som deltagit i nedan nämnda öfningar
Höstterminen 1882.

Klass.	Närvarande lärjungar.	Lärjungar som deltagit i				Gymnastik och vapen- öfningar enligt cirku- läret den 19 Juni 1886.
		Teckning		Sång.		
		obligatorisk.	frivillig.			
1	5	5	—	5	5	
2	12	12	—	12	12	
3	12	12	—	12	10	
Summa	29	29	—	29	27	

Bil. 2 a.

Vårterminen 1882.

Klass.	Lärjungar flyttade till nedan nämnda klasser						Lärjungar tillhörande nedan nämnda klasser den 1 Febr. (så väl när- som frånvarande).				Lärjungar afgångna från läroverket i nedan nämnda klasser.				
	efter att hafva tillhört närmast lägre klass af samma linie följande antal terminer.						Övar i klassen från föregående termin.	Flyttade till klassen på grund af beslut		Inskrifne i läroverket under terminen.	S u m m a.	från terminens början till och med 31 Januari.	från och med 1 Februari till terminens slut.	under näst följande mellan-termin.	S u m m a.
								vid föregående termins slut.	vid vårterminens början.						
1	—	—	—	—	—	—	13	—	—	2	15	—	2	1	3
2	—	—	—	—	—	—	5	—	—	1	9	—	1	—	1
3	—	—	—	—	—	—	7	—	—	—	10	—	—	—	—
Summa	—	5	1	—	—	—	25	—	6	3	34	—	3	7	10

Bil. 2 b.

Höstterminen 1882.

Klass.	Lärjungar flyttade till nedan nämnda klasser					Lärjungar tillhörande nedan nämnda klasser den 15 Sept. (så väl när- som frånvarande.)					Lärjungar afgångna från läroverket i nedan nämnda klasser.			
	efter att hafva tillhört närmast lägre klass af samma linie följande antal terminer.					Qvar i klassen från föregående termin.	Flyttade till klassen på grund af beslut vid föregående termins slut.		Inskrifne i läroverket under terminen.	Summa.	Från terminens början till och med 14 Sept.	Från och med 15 Sept. till terminens slut.	Under nästföljande mellantermin.	Summa.
	0	1	2	3	4		5 eller flere	vid höstterminens början.						
1	—	—	—	—	—	—	—	—	5	5	—	—	—	—
2	—	1	9	—	2	—	12	—	—	—	—	—	1	1
3	—	3	3	—	2	—	7	1	—	12	—	—	2	2
Summa	—	4	12	—	4	—	4	19	1	5	29	—	—	3

Bil. 3.

Uppgifter om nedannämnda till läroverket hörande kassors ställning kalenderåret 1882.

Kassans rubrik.	Debet.				Kredit.			
	Behållning vid årets början.	Summa inkomster.	Skuld vid årets slut.	Summa.	Skuld vid årets början.	Summa utgifter.	Behållning vid årets slut.	Summa.
Byggnadsfonden . .	4749,58	349,56	—	5099,14	—	119,17	4979,97	5099,14
Ljus- och Vedkassan .	96,21	196,88	—	293,09	—	223,95	69,14	293,09
Biblioteks- och Materielkassan .	4230,75	292,77	—	4523,52	—	87,50	4436,02	4523,52
Premie- & Fattigkass.	101,07	53,00	—	154,07	—	52,90	101,17	154,07

III. Lägre allmänna läroverket i Arboga.

(Uppgift af Rektor J. Persson.)

A) Undervisningen.

- 1) Höstterminen började den 25 Augusti och slutade den 19 December. Vårterminen började den 18 Januari och kommer att avslutas den 1 Juni.
- 2) Morgonbön med bibelläsning har förrättats i de särskilda klassrummen hvarje läsdag kl. $\frac{3}{4}$ 8—8. Undervisningen har varit förlagd till följande tider: i *läsämnen, välskrifning* och *teckning* kl. 8—10 f. m. och 12—3 e. m. alla dagar, Måndagar och Torsdagar dessutom kl. 5—6 e. m. med 4:e och 5:e klasserna; i *gymnastik*, under höstterminen kl. 10— $\frac{1}{2}$ 11 och $\frac{1}{2}$ 12—12, under vårterminen endast kl. 10— $\frac{1}{2}$ 11 f. m. hvarje dag; i *sång* och *instrumentalmusik* kl. 5—7 e. m. Tisdagar och Fredagar samt 5—6 e. m. Lördagarne.
- 3) Antalet lärotimmar i veckan, under hvilka enligt den fastställda läsordningen undervisning af särskilda lärare meddelats, öfningslärarnes undervisningstimmar deri icke inräknade, har varit följande:

Klass.	Höstterminen.		Vårterminen.	
	Antal lärjungar.	Antal undervis- ningstimmar	Antal lärjungar.	Antal undervis- ningstimmar
1	11	26	12	26
2	12	29	12	29
3	23	28	23	28
R. 4	12	29	12	29
L. 4	4	8 ¹⁾	4	8 ¹⁾
R. 5	6	28 ²⁾	6	28 ²⁾
L. 5	4	5 ³⁾	4	5 ³⁾
Summa	72	153	73	153

- 1) 22 timmar (i alla ämnen utom latin) gemensamt med R. 4.
- 2) 1 timme (i kristendom) gemensamt med 4.
- 3) 22 timmar (i alla ämnen utom latin) gemensamt med R. 5 och 3 timmar (i latin) gemensamt med L. 4.

4) Begagnade läro-, läse- och hjälpböcker i läsämnen inom de särskilda klasserna.

- Kristendom*: Katekesen (den nya i 1—4, den gamla i 5); Hübner, bibl. historia, bearbetad af Thomander (1—3); Berg, bibelhandbok (4, 5); Nya testamentet (1—5); Svenska psalmboken (1—5).
- Modersmålet*: Brodén, svensk språklära och rättskrifningslära (1—5); Läsebok för folkskolan (1—3); Runeberg, Fänrik Ståls sägner (3—5), Elgskyttarne (5); Tegnér, Axel (5).
- Latin*: Rabe, grammatik för begynnare jämte skriföfningar och läsebok (4, 5); Cornelius utgifven af Törnebladh (5).
- Tyska*: Calwagen, språklära (1—5), elementarbok (1—3), öfversättningsöfningar (4, 5), läsebok (4); Svedbom, läsebok (5); Schiller, die Jungfrau von Orleans (5).
- Engelska*: Enblom, lärobok innefattande uttalslära, grammatik och läsestycken (4—5); Mathesius, elementarbok (4); Modin, elementarbok (5).
- Franska*: Olde, Språklära och läsöfningar (5).
- Matematik*: Zweighergk, lärobok i räknekonsten (1—5); Björling, elementarbok i algebra (4, 5); Lindman, Euklides' fyra första böcker (3—5).
- Naturlära*: Almquist och Lagerstedt, lärobok i naturkunnighet (1—5); Sundström, naturalhistorisk atlas (2—5).
- Historia och Geografi*: Odhner, mindre lärobok i Sveriges historia (1, 2); Ekelund, lärobok i fäderneslandets historia för första begynnare (3, 5); Starbäck och Krämer, läsebok i fäderneslandets häfder (1); Sjögren, läsebok i svenska historien (2, 3); Pallin, hufvuddragen af allmänna historien (4), lärobok i allmänna historien för läroverkens mellanklasser (5); Sjögren, historisk läsebok (4, 5). — Roth, geografi (1—3); Palmblad—Sörenson, geografi (4, 5); Egli, praktisk geografi (4); Kartböcker af Roth, Sundström och Stieler.

Genomgångna lärokurser.

Första Klassen.

- Kristendom* (3 t.) Bibl. historia: gamla testamentet till och med "Salomos affall och död samt rikets delning." Katekes: första hufvudstycket. Bibelläsning; valda psalmer.
- Modersmålet* (5 t.) Uppläsning och förklaring af valda stycken ur läseboken; öfningar att med egna ord återgifva innehållet af det lästa; utläsning af smärre poetiska stycken. Af språkläran: det viktigaste af formläran till och med de svaga verbens aktiva böjningsformer; det viktigaste om satsdelarne. Rättskrifningsöfningar.
- Tyska* (6 t.) Grammatik: det viktigaste af formläran till och med de regelbundna svaga verbens aktiva böjningsformer. Öfversättning: så väl de svenska som de tyska styckena (utom st. 19—21) i första afdelningens första kurs af elementarboken. Skriföfningar på lärorummet.
- Matematik* (4 t.) Aritmetik: de fyra räknesätten i hela tal och decimalbråk med tillämpning på sorter; hufvudräkning.
- Naturlära* (2 t.) Det allmännaste af läran om människans kroppsbyggnad. De elfva första växterna i läroboken; undersökning af lefvande växter.
- Historia och geografi* (4 t.) Fäderneslandets historia till nyare tiden. Satsur ur den astronomiska och fysiska geografin; Sverges, Norges, Danmarks, Finlands och Rysslands fysiska och politiska geografi.

Andra Klassen.

- Kristendom* (3 t.) Bibl. historia: nya testamentet. Katekes: andra hufvudstycket. Bibelläsning; valda psalmer.
- Modersmålet* (6 t.) Läsning såsom i föregående klass; utamläsning af "Vårt land". "Hvi suckar det så tungt uti skogen?" m. fl. smärre dikter. Af språkläran: det viktigaste af formläran; läran om satsen och dess delar jämte öfningar i satsupplösning och satsbildning. Rättskrifningsöfningar.
- Tyska* (7 t.) Grammatik: det viktigaste af formläran. Öfversättning: första afdelningens andra kurs samt 10 stycken af andra afdelningen i elementarboken; vokabler. Öfningar i särskiljande af ordklasser, satsdelar och sats. Skriföfningar på lärorummet.
- Matematik* (5 t.) Aritmetik: de fyra räknesätten i bråk med tillämpning på sorter; metersystemet; hufvudräkning.
- Naturlära* (2 t.) Menniskokroppens allmänna byggnad; typer för ryggradsdjuren (fr. o. m. "Katten" t. o. m. "Aborren" i läroboken). Växttyper: fr. o. m. "Sedum" t. o. m. "Orchis." Undervisningen har meddelats med ledning af Fiedlers Wandtafel, Holmgrens atlas öfver däggdjuren, Kraus' das Thierreich in Bildern och "Botaniska väggtaflor" samt läroverkets naturaliesamling. Sexualsestemets klasser. Insamling och undersökning af några allmänna värväxter; exkursioner.
- Historia och geografi* (5 t.) Fäderneslandets historia fr. o. m. Reformationstidvarvet till Partitidvarvet. 'Tyska rikets, Österrike—Ungarns, Schweiz', Nederländerns, Belgiens, Storbritanniens och Irlands fysiska och politiska geografi jämte repetition af det föregående.

Tredje Klassen.

- Kristendom* (3 t.) Bibl. historia: repetition af gamla och nya testamentet. Katekes: 3—5 hufvudstyckena. Bibel- och psalmläsning.
- Modersmålet* (6 t.) Läsning af stycken ur läseboken och Fänrik Ståls sägner, med redogörelse för innehället; memorering af "Vårt land," "Soldatgossen," "Hvi suckar det så tungt uti skogen?" och "Vikingen"; muntligt återgifvande af sagor, som lärjungarne sjelfva valt. Språklära: formläran repeterad; det viktigaste af satsläran. Satsbildnings-, rättskrifnings- och interpunktionsöfningar; skriföfningar på lärorummet under lärarens ledning.
- Tyska* (7 t.) Grammatik: formläran afslutad och repeterad. Öfversättning: de tyska styckena 11—25 samt de svenska styckena 1—12 och 18—25 i andra afdelningen af elementarboken; vokabelläsning. Skriföfningar på lärorummet 1 timme i veckan.
- Matematik* (5 t.) Aritmetik: tillämpning af de förut genomgångna kurserna på regula de tri, intresseräkning m. m.; hufvudräkning. Geometri: definitioner, axiom och postulat samt några enkla satsar med bevis.
- Naturlära* (2 t.) Repetition af föregående årskurs. Typer för de ryggradslösa djuren (fr. o. m. "Biet" t. o. m. "Toffeldjuret"). Växttyper: fr. o. m. "Salix" t. o. m. "Solanum". Sexualsestemets ordningar. Insamling och examinering af levande växter; exkursioner.
- Historia och Geografi* (5 t.) Fäderneslandets historia afslutad och repeterad från och med Gustaf Wasa. Europas fysiska och politiska geografi afslutad och repeterad.

Fjerde Klassen.

- Kristendom* (2 t.) Katekisation öfver 1:a och 2:a hufvudstyckena. Bibelhandboken: gamla testamentet. Läsning och förklaring af Mattei evangelium.
- Modersmålet* (4 t.) Läsning af Fänrik Ståls sägner; memorering såsom i föregående klass. Sats- och interpunktionslära genomgångna och tillämpade vid de skriftliga öfningarna. Rätt-

- skrifningsöfningar; hvar annan vecka en uppsats på lärorummet eller en öfversättning från tyska språket.
- Tyska* (4 t.). Grammatik: det viktigaste af syntaxen; formläran delvis repeterad. Öfversättning: st. 19—21 och 24 i Calwagens läsebok (omkr. 33 sid.). Extemporalier och skriföfningar på lärorummet; ett hemtema hvar annan vecka.
- Engelska* (7 t.). Grammatik: formläran med undantag af prepositionerna; extemporerade öfningar. Öfversättning: de engelska styckena 1—21 i läseboken; alla svenska stycken i Mathesius' elementarbok; vokabelläsning. Skrifning på lärorummet 1 t. i veckan under vårterminen.
- Latin* (8 t.). Grammatik: formläran avslutad och repeterad; behöfliga delar af syntaxen muntligt meddelade. Öfversättning: st. 1—57 i läseboken; vokabler. Extemporalier och skriföfningar på lärorummet.
- Matematik* (5 t.). Algebra: de fyra räknesätten i hela tal. Geometri: läran om liniers ställning till hvarandra samt om trianglar och parallelogrammer (Euklides, 1:a och 2:a boken). Aritmetiska öfningar.
- Naturlära* (2 t.). Öfversigt af djurrikets första provins, med ledning af förut nämnda planschverk, Sundevalls atlas och läroverkets naturaliesamling. De fanerogama växternas yttre organ; öfversigt öfver märkligare växter; sexualsystemet och de förnämsta naturliga familjerna. Insamling och examinering af levande växter; exkursioner; granskning af lärjungarnes växtsamlingar.
- Historia och Geografi* (5 t.). Gamla tidens och medeltidens historia efter Pallins lärobok jämte Sjögrens läsebok. Öfversigt af de främmande världsdelarnes fys. och polit. geografi efter Palmblad—Sörenssons lärobok jämte läsebok af Egli.

Femte Klassen.

- Kristendom* (2 t.). Katekisation öfver 3—5 hufvudstyckena. Bibelhandboken: nya testamentet. Bibelläsning lika och tillsammans med 4:e klassen.
- Modersvälet* (3 t.). Läsning: stycken af Runeberg, Tegnér, Geijer och Malmström; memorering såsom i föregående klass. Språkläran fullständigt genomgången. Öfningar i disposition af lättare ämnen; hvar annan vecka en uppsats eller en öfversättning från tyska; rätt-skrifningsöfningar.
- Tyska* (3 t.). Grammatik: syntaxen avslutad och repeterad i förening med extemporalier; formläran repeterad. Öfversättning: omkr. 35 sidor i Svedboms läsebok; kursivläsning af "Die Jungfrau von Orleans" till 4:e aktens 3:e scen. Ett hemtema hvar annan vecka.
- Engelska* (7 t.). Grammatik: formläran repeterad; af syntaxen. läran om satsdelarnes öfverensstämmelse, artiklarne, pronomen, infinitiven och participet. i förening med extemporerade öfningar samt motsvarande stycken i Modins elementarbok. Öfversättning: st. 24—40 i läseboken; vokabelläsning. Temaskrifning på lärorummet 1 t. i veckan.
- Franska* (3 t.). Grammatik: formläran, 1:a och 2:a kursen, till de oregelbundna verben, i förening med extemporalier. Öfversättning: st. 1—30 i läsebokens första afdelning.
- Latin* (8 t.). Grammatik: det viktigaste af syntaxen, förträdesvis kasusläran; repetition af formläran. Öfversättning i Cornelius: Miltiades, Themistocles, Aristides, Pausanias, Cimon, Lysander och Alcibiades till kap. 6; vokabler. Extemporalier.
- Matematik* (5 t.). Algebra: läran om bråk avslutad; lättare eqvationer af 1:a graden med en o-
bekant, jämte problem. Geometri: läran om cirklar och månghörningar (Euklides, 3:e och 4:e boken). Aritmetiska öfningar.
- Naturlära* (2 t.). Läroboken avslutad och repeterad med ledning af förut nämnda planschverk samt läroverkets och lärjungarnes egna naturaliesamlingar. Insamling och examinering af levande växter; exkursioner.

Historia och Geografi (4 t.). Allmänna historien avslutad och repeterad; fäderneslandets historia repeterad från och med Gustaf Vasa. Amerikas politiska geografi repeterad.

5) I afseende på läroböcker har intet ombyte ägt rum, utom att Calwagens "Tysk läsebok för skolans mellersta och högre klasser" vid höstterminens början infördes i 4:e klassen i st. f. den förut begagnade läseboken af Svedbom.

6) I *välskrifning* har undervisning meddelats 2 timmar i veckan i 1:a klassen, 1 timme i veckan i hvardera af 2:a och 3:e klasserna.

7) Till undervisning i *teckning* hafva varit anslagna ock i den allmänna läsordningen upptagna: 1 timme i veckan för hvardera af klass 1—3 och 3 timmar i veckan för klass 4 och 5, hvaraf 2 timmar gemensamt. Ingen af latinliniens lärjungar har begagnat sig af den frivilliga teckningsundervisningen.

I detta ämne hafva följande öfningar förekommit:

Klass 1 har tecknat i ritböcker med rutadt papper;

Klass 2 har tecknat i böcker med punkteradt papper samt efter 2:a upplagan af Th. Lundbergs supplement till Stuhlmans lärobok;

Klass 3 har tecknat på punkteradt papper så väl raka som böjda linier efter Th. Lundbergs supplement samt börjat med Stuhlmans väggtafflor;

Klass 4 har tecknat på fritt papper efter Stuhlmans och Sjöströms väggtafflor samt haft 1 timmes konstruktionsritning i veckan;

Klass 5 har tecknat efter Sjöströms väggtafflor och efter gipser samt haft 1 timmes konstruktionsritning i veckan.

8) För undervisningen i *sång* hafva lärjungarne varit delade i 2 afdelningar, den lägre bestående af klass 1 och 2, den öfre af klass 3—5. Hvardera afdelningen har haft 1 timmes undervisning i veckan förutom den timme, under hvilken båda afdelningarna öfvats gemensamt i koralsång. Den lägre afdelningen har undervisats i läran om de musikaliska tecknen, tonarter m. m. samt öfvats i tonträffning och enstämmig sång. Den öfre afdelningen har undervisats i läran om tempo, de musikaliska termerna m. m. samt öfvats i tonträffning och tvåstämmig sång.

Öfningar i *instrumentalmusik* hafva förekommit 2 timmar i veckan. Af de lärjungar, som i dem deltagit, hafva under höstterminen 6, under vårterminen 7 öfvats i behandling af blåsinstrument samt resp. 9 och 8 i orgelspelning.

9) Redogörelse för *gymnastik- och vapenöfningarna* under kalenderåret 1882.

Antalet närvarande lärjungar utgjorde under vårterminen 85, hvaraf 56 voro under 15 år, 29 voro 15 år eller deröfver; under höstterminen 72, hvaraf 57 under 15 år, 15 öfver denna ålder. Antalet af dem, som icke deltagit i öfningarna, äfvensom orsakerna dertill visas af följande tabell:

Tabellarisk uppgift
å antalet lärjungar, hvilka på grund af nedanstående orsaker icke deltagit i gymnastiköfningarna.

Termin och åldersgrupp.	S j u k d o m a r											Andra orsaker.	Summa i öfningarna icke deltagande lärjungar.	Hela antalet närvarande lärjungar.		
	i syn- och hörsel-organ.	i nerv-systemet.	i cirkulationsorganerna.	i andedrägtsorganerna.	i matsmältningsoorgan.	i köns-organ.	i urin- och köns-organ.	Missbildning i rörelseorganerna.	Bräck.	Allmän svaghet.	Andra sjukdomar.				Summa.	
Vårtermin 1882.																
Under 15 år . .	—	—	—	—	—	—	—	—	4	1	—	5	—	5	56	
15 år ell. deröfv.	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	1	29	
Summa	—	1	—	—	—	—	—	—	4	1	—	6	—	6	85	
Hösttermin 1882.																
Under 15 år . .	—	—	—	—	—	—	—	—	4	1	—	5	—	5	57	
15 år ell. deröfv.	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	15	
Summa	—	—	—	—	—	—	—	—	4	1	—	5	—	5	72	

Lärjungarne voro under båda terminerna fördelade på 2 afdelningar, den lägre bestående af lärjungar från klass 1, den högre af lärjungar från klass. 2—5. — Öfningarna fortgingo under vårterminen i 14, under höstterminen i 16 veckor. Under vårterminen öfvades båda afdelningarna samtidigt hvarje dag $\frac{1}{2}$ timme omedelbart efter morgonlektionernas slut kl. 10; under höstterminen deremot på skilda tider, nämligen: den högre afdelningen $\frac{1}{2}$ timme dagligen omedelbart efter morgonlektionernas slut kl. 10, den lägre likaledes $\frac{1}{2}$ timme dagligen omedelbart före lektionernas början kl. 12. En timme hvarje Onsdags eftermiddag öfvades lärjungar från 4:e och 5:e klasserna till ett antal af 19 under vårterminen och 24 under höstterminen i gevärsexercis och målskjutning med salongsgevär. Gevärsexercisen har dock icke kunnat öfvas på ett tillfredsställande sätt, emedan gevärerna äro dåliga och till antalet otillräckliga. Alla lärjungar i 4:e och 5:e klasserna, hvilka uppnått 15 år och deltagit i gymnastiken, hafva äfven deltagit i vapenöfningarna.

På våren äfvensom i September och i början af Oktober företogos utmarscher, så ofta omständigheterna medgäfv, och öfvades infanterimanövrer. — Instälda voro gymnastiköfningarna dels 6 dagar då den öfriga undervisningen var instäld, dels 3 dagar då gymnastikläraren var hindrad, dels under tiden från den 3 Maj till vårterminens slut, då gymnastikläraren bevistade sitt regementes möten.

Öfningarna synas på ungdomens helse, goda hållning och intellektuella utveckling hafva utöfvat ett särdeles välgörande inflytande.

B. Lärarne.

- 10) Under höstterminen hade lärarne följande tjänsteåligganden för hvarje vecka: . . .
t. f. Rektor, kollega *I. T. Sundell*: matematik (i klass 2—5) 20 t.

Kollega, fil. dokt. <i>G. H. von Stapelmohr</i> : alla ämnen i 1 (utom teckning) 26 t.; biblisk historia (3) 1 t. 27 t. klassföreståndare i 1.	
Kollega, fil. dokt. <i>J. E. E. Åhrling</i> : naturlära (2—5) 8 t.; historia och geografi (2—5) 19 t. 27 „ klassföreståndare i 3.	
Kollega, fil. dokt. <i>S. O. Stenberg</i> : kristendom (2—5) 7 t.; modersmålet (2—5) 18 t. 25 „ dessutom uppsatserna på modersmålet i 4 och 5; klassföreståndare i 2.	
Kollega, fil. dokt. <i>G. V. Kemner</i> : kristendom (2) 1 t.; modersmålet (2) 1 t.; tyska (3) 7 t.; franska (5) 3 t.; engelska (4, 5) 14 t.; välskrifning (2) 1 t. . . 27 „	
vik. Läraren, teol. stud. <i>J. A. Lund</i> : latin (4, 5) 13 t.; tyska (2, 4, 5) 14 t. . . 27 „ dessutom de tyska skrifningarna i 4 och 5; klassföreståndare i 5.	
vik. Lärarinnan i teckning, fru <i>Anna Åhrling</i> : välskrifning (3) 1 t.; teckning (1—5) 7 t. 8 „	
Musikläraren <i>J. E. Söderberg</i> : sång och instrumentalmusik 5 „	
Gymnastikläraren, kapten <i>S. A. Hallström</i> : gymnastik och vapenöfningar 7 „	

Under *vårterminen* hafva följande olikheter ägt rum:

Rektor, fil. kand. *J. Persson* har bestridt den tjänstgöring, som under höstterminen ålägg vik. läraren *J. A. Lund*, med undantag af 7 timmar tyska i 2, hvilka kollega *L. T. Sundell* öfvertagit, samt klassföreståndareskapet i 5, hvilket utöfvats af kollega *G. V. Kemner*; i gymnastik hafva läroverkets alla lärjungar öfvats samfäldt, så att denna undervisning endast upptagit 4 timmar i st. f. 7 under höstterminen.

- 11) Nyutnämde rektorn *J. Persson* har haft *tjänstledighet* från den 1 September till den 1 December till följd af anförda besvär öfver utnämningen och från den 1 December till den 1 Januari på egen begäran för tjänstgöring vid Stockholms realläroverk och för skötande af enskilda angelägenheter.

- 12) Följande personer hafva under läsåret innehaft *förordnanden* vid läroverket:
Kollega *L. T. Sundell* har under den tid rektorsbefattningen varit obesatt och nyutnämde rektorn haft tjänstledighet, såsom t. f. rektor handhaft de till denna befattning särskildt hörande göromålen;

Teologie studeranden *J. A. Lund* har under höstterminen såsom vik. lärare bestridt rektors undervisningsskyldighet och derjämte tjänstgjort under de 7 timmar i veckan, hvarmed kollega *Sundell* i egenskap af t. f. rektor fått sin undervisningsskyldighet minskad;

Fru *Anna Åhrling* har under båda terminerna såsom vik. teckningslärarinna uppehållit den lediga teckningslärarebefattningen.

I arvoden hafva dessa vikarier af statsmedel uppburit: t. f. rektor *Sundell* för tiden från den 13 Juni till den 1 September kr. 96:84; studeranden *Lund* kr. 557:14; fru *Åhrling* för höstterminen kr. 278:57. Fru *Åhrlings* arvode för vårterminen har ännu icke blifvit fastställt.

Tillägg till redogörelsen för näst föregående läsår.

För vårterminen 1882 utbetalades i vikariearvodet af statsmedel: till t. f. rektor *Sundell* kr. 173: 08; till studeranden *Lund* kr. 402: 93; till fru *Åhrling* kr. 333: 33.

- 13) Till rektor vid läroverket, i ledigheten efter afl. rektor *L. H. Afzelius*, utnämde Hög. Domkapitlet i Westerås den 5 sistl. Juli adjunkten vid högre realläroverket i Stockholm, filosofie kandidat *J. Persson*. Om honom meddelas följande biografiska notiser:

Jakob Persson är född den 8 Febr. 1839 i Brunflo socken af Jämtlands län; har genomgått Östersunds h. elementarläroverk; blef student i Upsala den 9 Sept. 1858; aflade filosofie kandidatexamen derstädea den 30 Jan. 1872; genomgick profärskurs vid Upsala h. elementarläroverk vår- och höstterminen 1875; vistades som enskild lärare och för studiers idkande i Lissabon åren 1863 och 1864; idkade språkstudier i Paris under en del af år 1867; var anställd som lärare vid Upsala privata elementarläroverk h.-t. 1866—v.-t. 1872 och vid högre elementarläroverk för flickor i Upsala h.-t. 1868—v.-t. 1877; tjänstgjorde som extra lärare vid Stockholms realläroverk h.-t. 1877 och utnämndes, efter aflagd undervisningsprof i tyska, engelska och franska språken, till adjunkt vid samma läroverk den 9 Nov. 1877; innehade denna befattning åren 1878—1882; företog sommaren 1880 med understöd af statsmedel en resa till England, Frankrike och Tyskland, för att idka språkstudier och taga kännedom om metoderna för språkundervisningen vid åtskilliga af dessa lands läroanstalter; utnämndes till rektor vid femklassiga allmänna läroverket i Arboga den 5 Juli 1882 och inträdde i utöfningen af denna befattning den 1 Jan. 1883.

- 14) Den 1 Maj 1883 var teckningslärarebefattningen vid läroverket ledig.

15) C) *Lärjungarne.*

Antalet lärjungar och deras fördelning på de särskilda klasserna under hvardera terminen visas af följande tabeller.

K l a s s.	Gemensamma linien		Reallinien		Latinlinien		Summa		Total- Summa
	närv.	frånv.	närv.	frånv.	närv.	frånv.	närv.	frånv.	
H.-T. 1882									
1	11	—	—	—	—	—	11	—	11
2	22	—	—	—	—	—	22	—	22
3	23	—	—	—	—	—	23	—	23
4	—	—	12	—	4	—	16	—	16
5	—	—	6	—	4	—	10	—	10
Summa	46	—	18	—	8	—	72	—	72
V.-T. 1883									
1	12	—	—	—	—	—	12	—	12
2	12	—	—	—	—	—	12	—	12
3	23	—	—	—	—	—	23	—	23
4	—	—	12	—	4	—	16	—	16
5	—	—	6	—	4	—	10	—	10
Summa	47	—	18	—	8	—	73	—	73

- 19) Öfersigt för höstterminen öfver lärjungarnes deltagande i *teckning, musik* och *gymnastik* meddelas i tabellbilagan 1.
- 20) Till *hemarbete* hafva lärjungarne, enligt sina egna uppgifter, i medeltal för hvarje dag använt:
i klass. 1 med lexor i 2 till 3 ämnen	omkr. 1 timme,
” 2 ” ” i 2 till 3 ämnen	” 1 ”
” 3 ” ” i 2 till 3, högst 4 ämnen	” 1 ³ / ₄ ”
” 4 ” ” i 2 till 3, högst 4 ämnen	” 3 ”
” 5 ” ” i 3 till 4 ämnen	” 4 ”
- De *skriftliga* hemarbetena hafva dessutom i allmänhet kräft 2 till 3 timmar i veckan för klass. 4, och 3 till 4 timmar i veckan för klass. 5.
- 21) Om lärjungarnes kropps-konstitution och helsotillstånd har läroverkets läkare, Dokt. *J. G. W. Hartelius*, lemnat följande uppgifter:

Tabellärisk uppgift
öfver lärjungarnes kroppsbyggnad och allmänna helsotillstånd
Höstterminen 1882.

Klass.	Antal lärjungar.	Medelålder.	Kroppsbyggnad.			Allmänt helsotillstånd.		Chlorosis.	[Näsblödning.	Hufvudvärk.
			God.	Medelmåttig	Svag.	Godt.	Mindre godt.			
5	10	15,6	7	1	2	10	—	—	1	—
4	16	14,25	10	4	2	15	1	1	1	—
3	23	13,00	18	4	1	21	2	1	—	1
2	12	12,25	10	1	1	10	2	1	—	1
1	11	10,45	10	1	—	10	1	1	—	2
Summa	72	13,12	55	11	6	66	6	4	2	4

Tabellarisk uppgift

å antalet sjuke och sjukdomar bland lärjungarne Höstterminen 1882.

Sjuka personer.	Årstid.								Summa.	
	Sept.		Okt.		Nov.		Dec.		Insj.	Döde.
	Insj.	Döde.	Insj.	Döde.	Insj.	Döde.	Insj.	Döde.		
Under 15 år	6	—	8	—	5	—	3	—	22	—
15 år eller deröfver	1	—	—	—	1	—	1	—	3	—
Summa	7	—	8	—	6	—	4	—	25	—
<i>Sjukdomar:</i>										
Akut ögonkatarr	1	—	—	—	—	—	—	—	1	—
Inflamat. i yttre hörselgången	—	—	—	—	—	—	1	—	1	—
Svalgkatarr	—	—	3	—	4	—	—	—	7	—
Diarré	—	—	—	—	1	—	1	—	2	—
Obstrueradt bräck	—	—	1	—	—	—	—	—	1	—
Lungkatarr	—	—	1	—	—	—	2	—	3	—
Vattenbräck	1	—	—	—	—	—	—	—	1	—
Muskelreumatism	1	—	—	—	—	—	—	—	1	—
Höftsjuka	1	—	—	—	—	—	—	—	1	—
Hudutslag	1	—	—	—	1	—	—	—	2	—
Böld	—	—	1	—	—	—	—	—	1	—
Svulst	—	—	1	—	—	—	—	—	1	—
Yttre skador	2	—	1	—	—	—	—	—	3	—
Summa	7	—	8	—	6	—	4	—	25	—

Tabellarisk uppgift

öfver lärjungarnes kroppsbyggnad och allmänna helsotillstånd samt öfver antalet närsynta Vårterminen 1883.

Klass.	Antal lärjungar.	Kroppsbyggnad			Allmänt helsotillst.		Lidande af hleksot och blodbrist.	Ofra besvärade af hufvudvärk.	Ofra besvärade af näsblod.	Andra åkommor, som kunna anses bero af skolans inlyfande.	Närsynthetsgrad			Summa närsynta.	Procent närsynta.
		God.	Medelmättig.	Svag.	Godt.	Mindre godt.					Under 3 D.	3-6 D.	Öfver 6 D.		
5	10	16 _{0,7}	7	2	1	9	1	—	—	—	5	—	—	5	50
4	16	15 _{1,8}	10	5	1	16	—	1	—	—	3	1	—	4	25
3	23	14 _{0,4}	18	4	1	21	2	—	—	—	4	1	—	5	21 ₃
2	12	13 _{2,6}	10	2	—	10	2	—	—	—	2	—	—	2	16 ₆
1	12	11 _{2,8}	11	1	—	12	1	3	—	—	1	—	—	1	8 ₃
Summa	73	14 _{0,6}	56	14	3	68	5	5	7	1	15	2	—	17	23 ₂

Tabellarisk uppgift
å antalet sjuke och sjukdomar bland lärjungarne Vårterminen 1883.

Sjuka personer.	Å r s t i d										Summa	
	Jan.		Febr.		Mars.		April.		Maj.		Insjuknade	Döde
	Insjuknade	Döde	Insjuknade	Döde	Insjuknade	Döde	Insjuknade	Döde	Insjuknade	Döde		
Under 15 år	4	—	5	—	5	—	6	—	1	—	21	—
15 år eller derutöfver . . .	1	—	4	—	1	—	1	—	—	—	7	—
Summa	5	—	9	—	6	—	7	—	1	—	28	—
<i>Sjukdomar:</i>												
Blodbrist	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	1	—
Akut ögonkatarr	1	—	—	—	—	—	1	—	1	—	3	—
Inflammation i yttre hörsel- gången	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	1	—
Näsblödning	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	1	—
Luftrörskatarr	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—
Lungkatarr	1	—	2	—	1	—	3	—	—	—	7	—
Hjertfel	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	1	—
Svalgkatarr	1	—	2	—	1	—	1	—	—	—	5	—
Diaré	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	1	—
Muskelreumatism	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	1	—
Kylskada	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	1	—
Hudutslag	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—
Yttre skador	—	—	2	—	1	—	1	—	—	—	4	—
Summa	5	—	9	—	6	—	7	—	1	—	28	—

- 22) Antalet inskrifne, inom läroverket flyttade och från läroverket afgångne lärjungar m. m. under hvardera terminen af sist förflutna kalenderår visas af bil. 2 a och 2 b.
- 23) Af 7 under läsåret inskrifne lärjungar hafva
4 förut bevilstat folkskola,
3 åtnjutit enskild undervisning.
- 25) Efter att hafva aflagt godkänd afgångsexamen till 6:e klassen enligt § 33 mom. 2 i gällande läroverksstadga, afgingo vid slutet af vårterminen 1882 följande lärjungar

från 5:e klassen:

E. A. Persson - till Örebro allm. läroverk,
K. A. Carlsson ,, d:o d:o,
V. K. Holmberg ,, d:o d:o,
K. F. Berglund ,, d:o d:o,

K. A. Holm till landtbruk,
 J. T. Andersson ,, handelsyrket.
 A. Larsson utan uppgifven afsigt,
 K. E. Peterson till landtbruk.

För öfrigt afgingo under sist förflutna kalenderår

från 4:e klassen:

J. A. R. Fagerström till handelsyrket,
 E. Andersson ,, landtbruk;

från 3:e klassen:

K. F. Wickberg utan uppgifven afsigt;

från 2:a klassen:

K. A. Broman till mekanisk verkstad,
 J. G. Andersson ,, Örebro allm. läroverk,
 E. R. Berling ,, folkskola,
 K. J. Berggren utan uppgifven afsigt,
 V. Lindström till Jakobs allm. läroverk i Stockholm,
 K. A. Gustafsson utan uppgifven afsigt;

från 1:a klassen:

E. V. Eriksson till folkskola,
 N. A. Afzelius utan uppgifven afsigt,
 R. I. R. Silfverhjelms till Örebro allm. läroverk.

- 26) Under sist förflutna kalenderår utdelades vid läroverket:
a) i stipendier	kr. 1,251: 46,
(deraf kr. 450 åt tre f. d. lärjungar, hvilka fortsatte
studierna vid andra läroverk);	
b) i premier och understöd	kr. 222: 76.
	Summa kr. 1,474: 22.

- 27) Af 72 lärjungar under *höstterminen* voro
 12 befriade från afgift till både materielkassan och byggnadsfonden,
 1 ,, ,, ,, till materielkassan ensamt,
 4 ,, ,, ,, till byggnadsfonden ensamt.

Af 73 lärjungar under *vårterminen* har antalet befriade från nämnda afgifter varit det samma som under *höstterminen*.

D) Undervisningsmateriel.

- 28) Läroverkets bokförråd har under läsåret ökat dels genom åtskilliga *inköp* för egna medel dels genom *gåfvor* af statsverket. Bland de senare må särskildt nämnas:
 Svenska konstminnen från Medeltiden och Renässansen, aftecknade på föranstaltande af Svenska fornminnesföreningen, 1:a och 2:a h.;
Baltzer, Hällristningar från Bohuslän, h. I och II;
Linnström, Svenskt boklexikon, h. 37—46.

E) *Läroverksbyggnader och inredningsmateriel.*

29) Under läsårets lopp har det gamla, af trä uppförda läroverkshuset nedrivits, för att på stadens bekostnad med bidrag af 10,000 kr. ur stiftets byggnadskassa ersättas med ett nytt, prydligt och tidsenligt läroverkshus af tegel enligt vederbörligen fastställd ritning. Grunden till den nya byggnaden är redan lagd, arbetet å den samma kommer att fortgå under instundande sommar och skall, enligt med byggnadsentreprenören upprättadt kontrakt, vara fullbordadt så tidigt på sommaren 1884, att läroverket kan inflytta deri vid början af höstterminen s. å. Under tiden är läroverket provisoriskt inrymdt i en staden tillhörig byggnad, som för ändamålet anordnats så väl, som förhållandena medgifvit.

Inredningsmaterielen har ökats med 1 naturalieskåp, 1 mindre skåp till förvaring af gipsmodeller och 1 större skåp i gymnastiksalen till förvaring af der befintliga lösa effekter. Åtskilliga smärre reparationer å bord och bänkar hafva blifvit verkställda.

F) *Ekonomiska förhållanden.*

31) Tabellarisk öfversigt för det sist förflutna kalenderåret öfver ställningen i läroverkets kassor meddelas i bil. 3.

32) Under kalenderåret 1882 hafva följande, summariskt uppgifna belopp utgått för underhåll och tillökning af

a) boksamlingen: kr. 113: 54;

b) den öfriga undervisningsmaterielen: kr. 67: 93;

c) inredningsmaterielen: kr. 144: 72.

G) *Examina och terminsafslutningar.*

33) *Afgångsexamen* enligt § 33 mom 2 i gällande stadga för rikets allmänna läroverk anställdes förlidet år den 14 Juni under inseedende af läroverkets Inspektör, Kontraktsposten och Kyrkoherden i Arboga, Fil. Dokt. *E. K. Klingberg*. Till denna pröfning hade samtliga lärjungarne i 5:e klassen, 5 på real- och 3 på latinlinien, tillsammans 8, anmält sig; alla förklarades godkända till uppflyttning i 6:e klassen.

34) *Terminsexamen* anställdes vid höstterminens slut den 19 December. Innevarande termin kommer att afslutas genom offentlig *årsexamen*, som H. H. Eforus utsatt till Fredagen den 1 Juni. Förhör i läsåmnena kommer då att anställas från kl. 10 f. m. till 1 e. m., hvarefter, sedan ungdomen visat prof på sin färdighet i gymnastik samt utfört några sång- och musikstycken, afslutning följer med utdelning af stipendier och premier.

Till öfvervarande af denna läroverkets årshögtid inbjudas vördsamt lärjungarnes föräldrar och målsmän samt öfrige den offentliga undervisningens gynnare och vänner.

Näst kommande hösttermin börjar *Måndagen den 27 Augusti kl. 11 f. m.*

Arboga den 14 Maj 1883.

Bil. 1.

Uppgift om antalet af de lärjungar, som deltagit i nedan nämnda öfningar
Höstterminen 1882.

Klass.	Närvarande lärjungar.	Lärjungar som deltagit i					
		Teckning		Sång.	Instrumentalmusik.	Gymnastik och vapen- öfningar enligt cirku- läret den 19 Juni 1886.	
		obligatorisk.	frivillig.			Gymnastik.	Vapenöfningar.
1	11	11	—	11	—	11	—
2	12	12	—	12	5	12	—
3	23	23	—	19	3	20	—
R. 4	12	12	—	7	2	12	12
L. 4	4	—	—	2	—	2	2
R. 5	6	6	—	2	1	6	6
L. 5	4	—	—	1	1	4	4
Summa för							
Gemensamma linien	46	46	—	42	8	43	—
Real-linien . . .	18	18	—	9	3	18	18
Latin-linien . . .	8	—	—	3	1	6	6
Summa	72	64	—	54	12	67	24

Bil. 2 a.

Vårterminen 1882.

Klass och linie.	Lärjungar flyttade till nedan nämnda klasser						Lärjungar tillhörande nedan nämnda klasser den 1 Febr. (så väl när- som frånvarande).			Lärjungar afgångna från läroverket i nedan nämnda klasser.			
	efter att hafva tillhört när- mast lägre klass af samma linie följande antal terminer.						Övar i klassen från föregående termin.	Flyttade till klassen på grund af beslut vid föregående ter- mins slut.	Inskrifne i läroverket under terminen. vid vårterminens början.	S u m m a.	från terminens början till och med 31 Januari.	under näst följande mellan- termin.	S u m m a.
	0	1	2	3	4	5 eller flera							
1	—	—	—	—	—	—	16	—	—	16	—	3	3
2	—	—	—	—	—	—	28	—	—	28	—	6	6
3	—	—	—	—	—	—	22	—	—	22	—	1	1
R. 4	—	—	—	—	—	—	2	—	—	2	—	1	2
L. 4	—	—	—	—	—	—	4	—	—	4	—	—	—
R. 5	—	—	—	—	—	—	5	—	—	5	—	5	5
L. 5	—	—	—	—	—	—	3	—	—	3	—	3	3
Summa för													
Gemensamma lin.	—	—	—	—	—	—	66	—	—	66	—	10	10
Real-linien . . .	—	—	—	—	—	—	13	—	—	13	—	7	7
Latin-linien . . .	—	—	—	—	—	—	7	—	—	7	—	3	3
Summa	—	—	—	—	—	—	86	—	—	86	—	20	20

Höstterminen 1882.

Klass och linie.	Lärjungar flyttade till nedan nämnda klasser						Lärjungar tillhörande nedan nämnda klasser den 15 Sept. (så väl när- som frånvarande.)				Lärjungar afgångna från läroverket i nedan nämnda klasser.				
	efter att hafva tillhört närmast lägre klass af samma linie följande antal terminer.						Övar i klassen från föregående termin.	Flyttade till klassen på grund af beslut vid föregående termins slut	Inskrifne i läroverket under terminen.	Summa.	Från terminens början till och med 14 Sept.	Från och med 15 Sept. till terminens slut.	Under nästföljande mellantermin.	Summa.	
	0	1	2	3	4	5 eller flere									från andra linien.
1	—	—	—	—	—	—	5	—	—	6	11	—	—	—	—
2	—	—	7	—	1	—	4	7	1	—	12	—	—	—	—
3	—	—	17	—	1	—	5	10	8	—	23	—	—	—	—
R. 4	—	—	11	—	1	—	—	7	5	—	12	—	—	—	—
L. 4	—	—	4	—	—	—	—	4	—	—	4	—	—	—	—
R. 5	—	—	6	—	—	—	—	2	4	—	6	—	—	—	—
L. 5	—	—	4	—	—	—	—	2	2	—	4	—	—	—	—
Summa för															
Gemensamma lin.	—	—	24	—	2	—	14	17	9	6	46	—	—	—	—
Real-linien . . .	—	—	17	—	1	—	—	9	9	—	18	—	—	—	—
Latin-linien . . .	—	—	8	—	—	—	—	6	2	—	8	—	—	—	—
Summa	—	—	49	—	3	—	14	32	20	6	72	—	—	—	—

Uppgifter om nedan nämnda till läroverket hörande kassors ställning kalenderåret 1882.

Kassans rubrik.	Debet.				Kredit.			
	Behållning vid årets början.	Summa inkomster.	Skuld vid årets slut.	Summa.	Skuld vid årets början.	Summa utgifter.	Behållning vid årets slut.	Summa.
Byggnadsfonden . . .	1934,40	704,36	—	2638,76	—	194,99	2443,77	2638,76
Ljus- och Vedkassan	881,54	771,22	—	1652,76	—	930,13	722,63	1652,76
Biblioteks- och Materielkassan . . .	2558,35	720,13	5,69	3284,17	—	734,17	2550,00	3284,17
Premie- & Fattigkass.	68,85	41,16	—	110,01	—	102,76	7,25	110,01

IV. Stadspedagogien i Köping.

(Uppgift af Rektor, Fil. Doktor M. Barkén.)

A) Undervisningen.

Höstterminen börjades den 31 Augusti och afslutades den 18 December. Vårterminen började den 18 Januari och kommer att afslutas den 8 Juni.

Undervisningen, som fortgått hela året utan afbrott, har, liksom under flera föregående år, varit förlagd till kl. 7—9, 10—12 f. m. samt för första klassen tre dagar och för andra eller Rektorsklassen fyra dagar i veckan kl. 1—2 e. m.

Hvarje morgon före läsningens början har bön med sång och bibelläsning förrättats med båda klasserna gemensamt.

I Gymnastik hafva lärjungarne öfvats alla dagar i veckan, utom Måndagar och Torsdagar, kl. 1—2 e. m.

I Sång Tisdagar och Fredagar kl. 3—4 e. m.

I Teckning Måndagar och Torsdagar kl. 3—5 e. m.

Uppgift å antalet lärotimmar i veckan under läsåret:

Klass.	Antal lärjungar.		Antal lärotimmar.		Summa.
	Hösttermin.	Vårtermin.	Rektor.	Kollega.	
1	19	21	13	14	27
2	20	17	14	14	28
Summa	39	38	27	28	55

Redogörelse för begagnade läroböcker och genomgångna lärokurser:

Första Klassen.

Kristendom, 3 tr. Katekesen till tredje artikeln. Bibl. historia: gamla testamentet efter Fischier. Bibelläsning och valda psalmer.

Modersmålet, 5 tr. Grammatik: det viktigaste af formläran och den allmänna satsläran, kap. I, efter Sundéns språklära i förening med ordresolution och satsanalys. Läsöfning: innanläsning i läseboken samt utläsning af snårre poetiska stycken. Talöfning: uppläsning af lättare stycken med återgifvande af innehållet. Skriföfning: rättskrifning efter bok i förening med ljudlära.

- Tyska språket*, 6 t.r. Första kursen af Calwagens elementarbok jemte motsvarande delar af språkläran. Skriföfningar på lärorummet.
- Matematik*, 4 t.r. Hela tal, decimalbråk, bråk och sorter efter olika framsteg enligt Nyströms och Zweigbergks läroböcker. Hufvudräkning.
- Naturlära*, 2 t.r. Läran om människokroppen och tolf växter enligt Almquist—Lagerstedts lärobok samt undersökning af lefvande växter.
- Historia och Geografi*, 4 t.r. Historia: fäderneslandets historia från början till Kristina efter Odhners lärobok. Geografi: Europas fysiska samt Sveriges, Norges, Danmarks, Rysslands och Tysklands politiska geografi efter Dahm.

Rektors-klassen.

- Kristendom*, 3 t.r. Katekesen: alla hufvudstycken med analytisk förklaring. Bibelkunskap: öfre lexlaget Welanders bibelkunskap till 2:a afd. B; nedre lexlaget Fischiers bibl. historia.
- Modersmålet*, 3 t.r. Grammatik: formläran och satsläran fullständigare efter Sundéns språklära. Satsanalys och satsbildningsöfningar. Läsöfning: uppläsning af valda stycken på vers och prosa ur läseböcker, Fänrik Ståls sägner och Frithiofs saga. Talöfning: redogörelse för innehållet af upplästa berättelser. Skriföfning, rättskrifning efter diktamen i förening med ljud- och interpunktionslära eller öfversättning från tyskan och för de äldre uppsatser öfver något lättare uppgifvet ämne på lärorummet.
- Tyska språket*, 7 t.r. Öfre lexlaget: styckena 23—26 i Calwagens läsebok och Schillers Wilhelm Tell. Nedre lexlaget: Calwagens elementarbok fortsatt och avslutad. Båda lexlagen: Det viktigaste af formläran och syntaxen till prepositionerna efter Calwagen. Skriföfningar på lärorummet minst 2 timmar hvarje vecka efter Calwagens extemporalier och öfversättningsöfningar. Utanläsning ur andra afdelningen af Calwagens elementarbok och läsebok i sammanhang med explikationen.
- Engelska språket*, 2 t.r. Öfre afdeln. Grunddragen af uttalsläran och det viktigaste af formläran enligt Modins lärobok; öfversättning af första kursen i Modins elementarbok samt 30 stycken i Mathesii elementarbok. Skriföfningar på lärorummet.
- Matematik*, 5 t.r. Geometri, 2 t.r. Öfre lexlaget: Euclides II—III böcker, hvarförutom 1 lärjungeläst äfven IV. Nedre lexl. böckerna I—II. Aritmetik, 3 t.r. Bråk, sorter och meterräkning, regula de tri--kedjeräkning efter olika framsteg.
- Naturlära*, 2 t.r. Läran om människokroppen och djurtyperna samt växttyperna och sexualsystemet enligt Almquist—Lagerstedts lärobok; dessutom undersökning af lefvande växter.
- Historia och Geografi*, 5 t.r. (Hist. 3 och Geogr. 2). Allmän historia: Medeltiden efter Pallin. Svensk historia: från början till Gustaf IV Adolf efter Odhner. Geografi: Europas, Asiens och Afrikas fysiska och politiska efter Dahm jämte kartritning.

Något ombyte af läroböcker har under läsåret icke egt rum.

I *Välskrifning* hafva lärjungarne i första klassen undervisats 3 timmar och i Rektorsklassen 1 timme.

I *Teckning* har undervisning meddelats åt första klassen 1 timme och åt 2:a klassen 3 timmar i veckan, hvarvid Stuhlmanss ritböcker och väggtafflor varit begagnade.

I *Sång*, 2 t.r. hafva lärjungarne varit delade i två afdelningar. Den öfre har öfvats i tonträffning inom alla tonarter, i två- och trestämmiga sånger efter Larssons och Lunds läroböcker samt i koralsång gemensamt med lägre afdelningen, som öfvats i notkännedom, tonträffning och enstämmig sång efter Cronhamn. Den Cheweska sångmetoden efter Hag-

ström har börjat användas. 6 lärjungar hafva åtnjutit enskild undervisning i violin- och fortepianospelning.

I *Gymnastik* hafva lärjungarnes öfningar omfattat så väl fri- som redskapsgymnastik. I början af höstterminen företogs äfven, under lärarens ledning, ett par gånger utmarscher.

B) *Lärarne.*

Lärarnes tjänsteåligganden voro under höstterminen följande:

vik. Rektorn, Fil. Kand. *J. C. Wulff* i Rektorsklassen:

Kristendom 3 tr, Modersmålet 3 tr, Historia och Geografi 5 tr,
 Geometri 2 tr, Välskrifning 1 t:e = 14 tr,
 i Kollegaklassen: Kristendom 3 tr, Modersmålet 5 tr, Historia
 och Geografi 4 tr, Välskrifning 1 t:e = 13 tr, = 27 tr,
 och dessutom rättat skriföfningarne i Modersmålet.

Kollega, Fil. Kand. *M. P. Mattson* i Rektorsklassen:

Tyska 7 tr, Engelska 2 tr, Aritmetik 3 tr, Naturlära 2 tr . = 14 tr,
 i Kollegaklassen: Tyska 6 tr, Matematik 4 tr, Naturlära 2 tr,
 Välskrifning 2 tr = 14 tr, = 28 tr,
 och dessutom rättat Tyska och Engelska skriföfningarne.

t. f. Ritläraren *E. W. Hallström* 4 tr,
 hvaraf 3 i Rekt.kl. och 1 i Koll.klassen,

t. f. Gymnastikläraren *C. E. Klint* 4 tr,

Musikläraren *A. Löthner* 2 tr,

Under vårterminen har ingen annan förändring inträdt, än att ord. Gymnastikläraren *E. Schürer von Waldheim* sjelt bestridt undervisningen i gymnastik.

Tjenstledighet har åtnjutits af undertecknad Rektor på grund af sjuklighet under båda terminerna från undervisningsskyldigheten, men öfrige tjänsteåligganden har han sjelf fullgjort; samt af Gymnastikläraren, Löjtn. *E. Schürer von Waldheim* under höstterminen.

Förordnade hafva varit Fil. Kandidaten *J. C. Wulff* under båda terminerna att uppehålla Rektors undervisningsskyldighet; Sergeanten vid Kongl. Lifregementets Grenadierkår *C. E. Klint* att vara Gymnastiklärare under höstterminen och Civil-Ingenjören *E. W. Hallström* till lärare i teckning under hela läsåret.

Af statsmedel hafva arvoden under läsåret utgått:

till vik. Rektor *J. C. Wulff* Kr. 594,23.

„ t. f. Ritläraren *E. W. Hallström* , „ 200,00.

Gymnastikläraren *E. Schürer von Waldheim* aflönade sjelf sin vikarie.

Befordrad till Gymnastiklärare blef under sistl. Juni månad Löjtnanten vid K. Westmanlands Regemente *E. Schürer von Waldheim*, som den 17 Juli tillträdde denna befattning; ehuru han först med innevarande vårtermin inträdde i tjänstgöring.

Löjtnant *Schürer von Waldheim* har om sig lemnat följande biografiska uppgifter:
Ernst Ludvig Valentin Schürer von Waldheim är född den 4 Maj 1852, aflade examen till krigsskolan 1869 och antogs till Kadett samma år. Utexaminerades från krigsskolan 31 Maj 1872 och anställdes såsom Officer vid K. Nerikes regemente; transporterades derifrån till K. Westmanlands regemente 1873. Har genomgått gymnastiska Central-Institutet under åren 1875—1877 och derstädes aflagt examen samt 1882 skjutskolan. Har haft förordnande som Gymnastiklärare vid lägre allmänna läroverket i Sala 1877—1878 och vid Pedagogien i Nora höstterminen 1880. Kommenderad 1878—1879 såsom Gymnastik-officer till Volontärskolan å Karlsborg och vid Ridskolan å Strömsholm under 1881. Utnämnd till Gymnastiklärare vid tvåkl. Pedagogien i Köping 1882.

Någon ordinarie lärareplats finnes för närvarande icke vid läroverket obesatt.

C. Lärjungarne.

Lärjungarnes antal.

Klass.	Höstterminen 1882.			Vårterminen 1883.		
	Närvarande	Frånvarande	Summa	Närvarande	Frånvarande	Summa
1	19	—	19	20	1	21
2	20	—	20	16	1	17
Summa	39	—	39	36	2	38

I afseende på lärjungarnes deltagande i teckning, musik och gymnastik se bil. 1.
 Hemlexor hafva i allmänt gifvits i 2 till 3 ämnen för hvarje dag och ansetts erfordra i första klassen 1 till 1½ timme och i andra klassen 1½ till 2½ timmes hemarbete.

Helsotillståndet har i allmänhet varit tillfredsställande, ehuru under de i staden senaste halfår allmänt gängse difteri- och nervfeber-sjukdomarne flera lärjungar deraf varit angripne och tvänne af den senare sjukdomen ända hittills hindrats att bevisa skolan.

Inskrifne, flyttade och afgangne lärjungar under 1882 inhemtas af bil. 2.

Af de under läsåret inskrifne 13 lärjungar hafva 7 förut åtnjutit undervisning endast i folkskola.

Efter Vårterminens slut 1882 afdingo från skolan:

från 1:a kl. till Westerås allm. läroverk (3:e kl.)	<i>C. E. Sundberg</i>	. . .	1.
„ Rektorskl. till d:o (5:e lat.kl.)	<i>F. W. Pettersson</i>	. . .	1.
„ d:o till d:o (4:e d:o)	<i>J. A. Carlsson</i>	. . .	1.
„ d:o till jernvägarne:	<i>G. H. Jonsson och R. L. Berg</i>	. . .	2.
„ d:o till sjös	<i>G. T. af Sillén</i>	1.
„ d:o till boktryckeri:	<i>C. E. Johansson och O. G. Holm</i>	2.
„ d:o till mek. verkstad:	<i>C. S. Jansson</i>	1.
„ d:o till yrken:	<i>C. A. Johansson och K. O. Schröder</i>	2.
„ d:o utan anmäld afsigt:	<i>L. R. Holmgren och A. E. Karlbon</i>	2. 13.

Efter Høstterminen:

från 1:a kl. utan anmäld afsigt: <i>C. A. Berglund</i>	1.
„ Rektorskl. till landtbruk: <i>G. Hj. Eriksson</i>	1.
„ d:o till handel: <i>C. F. Lundgren</i>	1.
„ d:o till yrke: <i>J. R. Willman</i>	1. 4.
	<hr/> Summa 17.

Stipendier, premier och understöd utdelades under sistförflutna kalenderår till belopp af Kr. 308,95.

Från afgift till materielkassan befriades

Høstterminen 1882	8.
Vårterminen 1883	8.

D) *Undervisningsmateriel.*

För skolans egna medel hafva inköpts 1 ex. Brehm, Djurens lif; Pedagogisk Tidsskrift för 1883, forts. af Höjers Sverige, Hofberg: "genom Sveriges bygder", samt åtskilliga läro- och läseböcker till utlåning åt lärjungarne.

Från Kongl. Ecklesiastik-departementet har skolan fått emottaga såsom gåfva åtskilliga äldre årgångar af Pedagogisk tidskrift och från Konsist.-Expeditionen de flesta läroverks årsredogørelser.

E. *Läroverksbyggnader och inredningsmateriel.*

I afseende härpå är ingenting af vigt att anmäla.

F. *Ekonomiska förhållanden.*

Kassornas ställning se bil. 3.

Under år 1882 har utgått för underhåll och tillökning af

a) boksamlingen	Kr. 74: 75.
d:o till utlåning åt lärjungarne	„ 34: 25.
b) den öfriga undervisningsmaterielen	„ 25: 75.
c) inredningsmaterielen	„ 76: 93.
	<hr/> Kr. 211: 68.

G. *Examina.*

Høstterminen afslutades med examen den 18 December, hvarvid skolans Inspektör, Kontraktsposten, Led. af K. N. O. Doktor *A. Arhusiander* och Prosten i Himmeta *E. E. Terserus* såsom ledare och vittnen voro närvarande.

Årsexamen är af H. H. Eforus utsatt att hållas den 8 Juni och nästa Høsttermin att börjas den 24 instundande Augusti.

Köping den 11 Maj 1883.

Bil. 1.

Uppgift om antalet af de lärjungar, som deltagit i nedan nämnda öfningar
Höstterminen 1882.

Klass.	Närvarande lärjungar.	Lärjungar som deltagit i				
		Teckning		Sång.	Instrumentalmusik.	Gymnastik och vapen- öfningar enligt cirku- läret den 19 Juni 1886.
		obligatorisk.	frivillig.			
1	19	19	—	15	3	19
2	20	20	—	15	3	20
Summa	39	39	—	30	6	39

Bil. 2.

Inskrifne, flyttade och afgångne lärjungar Kalenderåret 1882.

Klass.	Vårterminen.													
	Lärjungar flyttade till nedannämnda klasser efter att hafva tillhört närmast lägre klass följande antal terminer.						Lärjungar tillhörande nedannämnda klasser d. 1 Febr. eller 15 Sept. Såväl när- som frånvarande.			Lärjungar afgångne från läroverket i nedannämnda klasser.				
							Qvar i klassen från föregående termin.	Flyttade till klassen vid föregående termins slut.	Inskrifne i läroverket under terminen.	Summa.	Från terminens början till och med 31 Jan. eller 14 Sept.	Från och med 1 Febr. eller 15 Sept. till terminens slut.	Under nästföljande mellantermin.	Summa.
1	2	3	4	5	0									
1	—	—	—	—	—	19	—	1	20	—	—	1	1	
2	—	—	—	—	—	22	—	—	22	—	—	12	12	
Summa	—	—	—	—	—	41	—	1	42	—	—	13	13	
Klass.	Höstterminen.													
							Qvar i klassen från föregående termin.	Flyttade till klassen vid föregående termins slut.	Inskrifne i läroverket under terminen.	Summa.	Från terminens början till och med 31 Jan. eller 14 Sept.	Från och med 1 Febr. eller 15 Sept. till terminens slut.	Under nästföljande mellantermin.	Summa.
	1	2	3	4	5	0								
1	—	—	—	—	—	9	—	10	19	—	—	1	1	
2	1	—	3	6	—	10	10	—	20	—	—	3	3	
Summa	1	—	3	6	—	19	10	10	39	—	—	4	4	

Bil. 3.

Uppgifter om nedan nämnda till läroverket hörande kassors ställning kalenderåret 1882.

Kassans rubrik.	Debet.				Kredit.			
	Behållning vid årets början.	Summa inkomster.	Skuld vid årets slut.	Summa.	Skuld vid årets början.	Summa utgifter.	Behållning vid årets slut.	Summa.
Ljus- och Vedkassan	70,58	534,75	—	605,33	—	368,35	236,98	605,33
Materielkassan . . .	190,29	316,50	—	506,79	—	317,01	189,78	506,79
Premie- & Fattigkass.	6,72	30,—	—	36,72	—	25,—	11,72	36,72

V. Stadspedagogien i Nora.

(Uppgift af t. f. Rektorn, Fil. Dokt. P. R. Billmanson.)

A) Undervisningen.

- 1) Høstterminen började den 28 Augusti och slutade den 19 December; Vårterminen, som tog sin början den 26 Januari, kommer att avslutas den 12 Juni.
- 2) Undervisningen har hvarje dag efter förutgången bön med sång och bibelläsning, som upptagit ungefär $\frac{1}{4}$ timme, fortgått mellan kl. $\frac{1}{2}8$ — $\frac{1}{2}10$, $\frac{1}{2}12$ --2 samt för nedre klassen Måndags och Torsdags e. m. kl. 4--5 och för den öfre Måndags, Tisdags och Torsdags e. m. kl. 4--5 och Fredags e. m. kl. 3--4. Endast under en kortare tid i slutet af höstterm. och början af vårterm. ha morgonlektionernas början varit framflyttad $\frac{1}{2}$ timme.
Öfningarna i gymnastik hafva varit förlagda till tiden strax före förmiddagslektionernas början kl. 11— $\frac{1}{2}12$ alla dagar, och sångtimmarna till Onsdags och Fredags e. m. kl. 4--5.
- 3) Enligt af H. H. Eforus faststæld läseordning har undervisning meddelats, såsom följande tabell utvisar:

Klass.	Antal lärjungar.		Antal lärotimmar.		Summa.
	Høsttermin.	Vårtermin.	Rektor.	Kollega.	
1	18	17	10 $\frac{1}{2}$	18 $\frac{1}{2}$	29
2	19	19	19 $\frac{1}{2}$	11 $\frac{1}{2}$	31
Summa	37	36	30	30	60

- 4) **Läroböcker och lärokurser under läsåret:**

Nedre Klassen.

- Kristendom*, 4 tim. — Katekes: Afdeln. 1) 1:a och 2:a hufvudst. af förklaringen efter nya läroboken; 2) Hela katekesen dels efter gamla, dels efter nya läroboken med analytisk förklaring. Valda psalmer och psalmverser. — Biblisk historia, Åkerbloms lärobok: Afdeln. 1) Gamla testamentet; 2) Nya testamentet.
- Historia och Geografi*, 4 $\frac{1}{2}$ tim. — Fäderneslandets historia, Odlners lärobok: Afdeln. 1) Hednatiden och Medeltiden; 2) Nyare tiden till Karl XII. — Geografi, Roths lärobok: Afdeln.

1) Det allmännaste om jorden och verldsdelarne samt de skandinav. staternas fys. och politiska geografi; 2) Hela Europa fr. och m. Finland.

Naturullhistoria, 2 tim. — Sandbergs lärobok: Afd. 1) Allt med gröfre stil, som afhandlar "meniskan" och 12 djurtyper; 2) Däggdjuren från "mångklöfvade" samt fåglar, kräldjur, amfibier och fiskar; derjemte har genomgåts i afdeln. "om växterna" 8 växttyper samt 1:a och 2:a klassens viktigaste familjer och Linnés sexualsystem.

Matematik, $6\frac{1}{2}$ tim. — Geometri, Bergii lärobok: Afd. 2) 1:a kursen till "Pyramiden".

Aritmetik, Nyströms och v. Zweigbergks läroböcker: Afd. 1) Hela tal, decimalbråk samt reduktion och de 4 räknesätter i sorter; 2) Decimalbråk och nya sorter afslutade samt vanliga bråk. Hufvudräkning med alla 1 timme i veckan.

Modersmålet, 5 tim. — Brodén's lärobok: Afdeln. 1) Formläran utom starka verben; 2) Formläran fullständigt, den grofva stilen, samt den eukla satsens delar. Öfningar i inmanläsning, redogörelse för innehållet af det lästa samt satsanalys hafva omväxlande företagits under läsetimmarne, och ett hemtema rättskrifningsöfningar gifvits hvarje vecka.

Tyska språket, 5 tim. — Calwagens läroböcker: Afdeln. 1) Styck. 1—16 i elementarboken jemte motsvarande formlära; 2) Styck. 22—30 i första kursen samt 1—15 i den andra jemte motsvarande grammatik.

Välskrifning, 2 tim. — Öfvats af alla efter engelska förskrifter.

Öfre Klassen.

Kristendom, 3 tim. — Katekes: Hela läroboken, dels den gamla, dels den nya, genomgången af båda afdelningarna. Katekisation, valda psalmer och psalmverser. — Biblisk historia: Afd. 1) Repetition af hela läroboken; 2) Hela gamla testam. och till pastoralbrefven af nya testam. efter Westlings bibelhandbok.

Historia och Geografi, 5 tim. — Fäderneslandets historia. Odhners lärobok: Afd. 1) Nyare tiden fr. och med Karl XI afslutad och repeterad. Allmän historia. Pallins lärobok: Afd. 2) Gamla och medeltiden. — Geografi: Afd. 1) Amerika och Australien efter Roth samt Skandinav. staterna. England, Finland och Ryssland efter Sörensson; 2) Europas fys. och politiska efter Sörensson fr. och med Ryssland afslutad.

Naturlära, 2 tim. — Celanders lärobok: Afd. 1) Kap. 4—7, 14—16; 2) Kap. 1—3, 10—11. Dessutom hafva förekommit examinering af lefvande växter på lärorummet och genomseende af lärjungarnes herbarier.

Matematik, $6\frac{1}{2}$ tim. — Aritmetik, Phragmén's lärobok: Afd. 1) Tillämpningar af decimalbråk samt bråk till multiplikation; 2) Tillämpningar af vanliga bråk samt blandade öfningar å allt det i läroboken förut genomgångna. Hufvudräkning 1 tim. i veckan med alla. — Algebra. Björlings lärobok: Afd. 1) Inledningen och hela tal till uppdelning i faktorer; 2) Bråk och negativa kvantiteter. — Geometri, Euklides: Afd. 1) Bok 1 till prop. 27; 2) Bök. II—IV.

Modersmålet, 3 tim. — Brodén's lärobok: Afd. 1) Satslära och interpunktionslära fullständigt; 2) Repetition af sats- och interpunktionsläran samt formläran, äfven den fina stilen. Öfningar med alla uti inmanläsning, analys af satser och meningar samt ett hemtema ämnesskrifning hvarje vecka.

Tyska språket, 6 tim. — Flachs läroböcker och Lyths läsebok: Afd. 1) Formläran fullständigare repeterad, styck. 41—70 och hela 3:e afdeln. i Flach samt styck. 1—5, 9, 11—18, 20, 23—25, 28—35 i Lyth; 2) Fullständig repetition af formläran, det viktigaste af syn-

taxen jemte extemporalier samt styck. 35--37, 40, 43--46, 48, 52, 54--56, 58, 60 och 79 i Lyth. Ett hemtema hvarje vecka för båda afdelningarna.

Engelska språket, 2 $\frac{1}{2}$ tim. — Herléus lärobok: Afd. 2) Uttalsläran och formläran med dithörande öfningar i elementarboken samt sid. 5--21 i Moréns läsebok, 3:e uppl.

Latin, 1 $\frac{1}{2}$ tim. — Törnblads läroböcker. Blott 1 lärjunge på 2:a afd. har i skolan undervisats i detta språk och genomgått det mesta af formläran samt hela 2:a afdeln. i element.-boken; derjemte hafva 2 lärjungar på 1:a afdeln. dels enskildt. dels i skolan genomgått det viktigaste af formläran till verba anomala samt 1:a afdeln. i element.-boken.

Välskrifning, 1 $\frac{1}{2}$ tim. — Öfvats af alla efter engelska förskrifter.

- 5) Intet ombyte af läroböcker har under läsåret ansetts behöfligt.
- 6) Undervisningen i välskrifning är bland lärokurserna omnämnd.
- 7) Då intet anslag finnes för teckningslärarens aflönande, har undervisning i teckning icke kunnat meddelas.
- 8) Undervisningen i sång har, såsom ofvan är nämndt, varit förlagd till Onsdagar och Fredagar kl. 4--5 e. m. och omfattat öfningar i tonträffning, koralsång samt lättare en-, två- och trestämmiga sångstycken ur Josephsons och Sandbergs läroböcker. Alla hafva måst deltaga i koralsången, men från öfriga öfningar hafva de lärjungar befriats, som antingen till följd af målbrott eller fullkomlig brist på röst och öra icke deruti kunnat deltaga. Desses antal var under h.-t. 7 och är innevarande termin 10.
- 9) Vid undervisningen i gymnastik å de tider, som förut uppgifvits, hafva lärjungarne under begge terminerna varit formerade på två, samtidigt öfvade afdelningar, hvardera med sin ur ledet tagna, hvarje vecka ombytta rotmästare. Ungefär hälften af hvarje lektion har anslagits till fristående rörelser, och andra hälften till rörelser vid den väl inredda lokalens redskap. Under v.-t. har en lektion i veckan användts till exercis, hvarvid alla i gymnastiken deltagande, formerade på en afdelning, öfvats uti marscher och enklare infanterirörelser. Under den blidare årstiden hafva öfningarna, omvexlande med utmarscher, ofta företagits i fria luften, och synas lärjungarne, som med lif och lust omfattat öfningarna, af desamma hafva rönt ett godt inflytande.
Antalet lärjungar *öfver* 15 år var v.-t. 1882 11, af hvilka 2 voro befriade, och h.-t. 1882 14, af hvilka 1 var befriad; *under* 15 år voro den förra terminen 21, deribland 1 befriad, och den senare terminen 23, deribland 1 befriad.

B. Lärarne.

- 10) Tjensteåligganden under hösttermin:
Rektor: a) Kristendom i båda klass., 7 t:r i veckan; Historia och Geografi i båda kl., 9 $\frac{1}{2}$ t:r; Tyska i båda kl., 6 t:r; Engelska i öfre kl., 2 $\frac{1}{2}$ t:r; Latin i öfre kl., 1 $\frac{1}{2}$ t:r; Välskrifning i båda kl., 3 $\frac{1}{2}$ t:r = 30 tnr. b) Rättat tyska skrifoöfningarna i öfre kl. c) Ledt bönestunderna och varit föreståndare för öfre klassen.
Kollega: a) Naturkunskap i båda kl., 4 t:r; Matematik i båda kl., 13 t:r; Modersmålet i båda kl., 8 t:r; Tyska i nedre kl., 5 t:r = 30 tnr. b) Rättat svenska skrifo-

öfningarna i båda klasserna. *c)* Haft öfverinseendet öfver Musei samlingar samt varit föreståndare för nedre klassen.

Sångläraren har undervisat 2 tim. och läraren i gymnastik 3 tim. i veckan.

- 11) Under h.-t. har rektor *Brandberg* på grund af ögonsjukdom åtnjutit tjänstledighet från undervisningen och sina rektorsåligganden från den 10 Nov. till terminens slut. Äfven under innevarande termin har han af samma anledning måst begära och erhållit tjänstledighet såväl från sin undervisningsskyldighet under terminens första 7 veckor, som från rektorsgöromålen under hela termin.

- 12) Pastorsadj. *L. Törner* har under h.-t. på förordnande uppehållit rektors undervisningsskyldighet fr. d. 10 Nov.—19 Dec. och därför bekommit i fyllnadsarvode af statsmedel 94,33 kronor. Under rektors tjänstledighet denna termin har pastorsadj. *A. Pettersson* likaledes på förordnande uppehållit samma skyldighet och därför i fyllnadsarvode af staten uppburit 115,54 kronor. Under båda ledigheterna ha rektorsgöromålen genom *H. H. Efori* förordnande om händer hafts af kollegan vid läroverket, fil. d:r *P. R. Billmanson*, som af staten därför uppburit arvode med 27,47 kr. för h.-t. och 94,78 kr. för v.-t.

Såsom gymnastiklärare har hela läsåret varit förordnad underlöjtn. vid Kongl. Nerikes Regemente *O. L. Engström*, och såsom sånglärare likaledes hela läsåret folkskolläraren *P. E. Persson*. Den förre har för sin tjänstgöring af statsmedel uppburit 135,71 kr. för h.-t. (16²/₇ vecka) och kommer för v.-t. att uppbära 164,29 kr. (19⁵/₇ vecka). Under samma tider har den senare dels uppburit, dels rättighet att uppbära respective 90,48 kr. och 109,52 kronor.

- 14) De båda befattningarna i gymnastik och sång sakna fortfarande ordinarie innehafvare.

C) Lärjungarne.

- 15) *Deras antal.*

Klass.	Höstterminen 1882.			Vårterminen 1883.		
	Närvarande	Frånvarande	Summa	Närvarande	Frånvarande	Summa
1	18	—	18	17	—	17
2	19	—	19	19	—	19
Summa	37	—	37	36	—	36

- 19) Lärjungarnes deltagande i musik och gymnastik för höstterminen ses af bil. 1.
- 20) I nedre klassen har antalet hemlexor för hvarje dag omvexlande varit 2 och 3, i öfre klassen 3 och 4; och anses homarbetet för dessas inlärande jemte arbetet med de skriftliga uppsatserna enligt lärjungarnes egna uppgifter hafva upptagit i nedre kl. 2 å 3 tim., men i den öfre 3 å 4 timmar dagligen för medelmåttiga lärjungar.
- 21) Helstotillståndet bland lärjungarna har med några få undantag hela läsåret varit godt.

- 22) Om antalet inskrifne, inom läroverket flyttade och från detsamma afgångne lärjungar under sista kalenderåret se bil. 2.
- 23) Af de under läsåret inskrifne 14 lärjungarne hafva 12 förut bevistat folkskola och 2 annat offentligt läroverk.
- 25) Efter vårterminens slut 1882 afgingo från öfre klassen 9 lärjungar, af hvilka 2 till Örebro högre element.-läroverk (1 i 5:e realkl. och 1 i 4:e realkl.), 1 till Upsala h. element.-läroverk (i 4:e latinkl.), 1 på handelskontor, 1 till handtverk, 1 till jordbruk och de öfrige utan uppgifvet syfte. Efter höstterminens slut afgick 1 från nedre kl. till handtverk.
- 26) I stipendier hafva under sist förflutna kalenderår utdelats 57,80 kr. samt i premier och understöd tillsammans 65,65 kronor.
- 27) Under hösttermin hafva befriats från afgifter till materialkassan 17, under vårtermin 15.
Byggnadsfond finnes ej.

D) Undervisningsmateriel.

- 28) Sedan sista årsredogörelsen afgafs, har för skolans medel bekostats skelettering af ett elghufvud och inköpts: Tyskt och Svenskt lexikon af Helm, fortsättning af Djurens lif af Brehm och af Pedagogisk tidskrift samt åtskilliga böcker och kartor till utlåning. — Såsom *gåfvor* har skolan fått emottaga: för *boksamlingen*: Betänkande ang. grammatiska läroböcker af serskilda komiterade; Inbjudningsskrift till invigningen af Karlskrona högre elementarläroverks nya hus af läroverkets rektor; Månadsöfversigt af väderleken i Sverige af dokt. H. E. Hamberg (fortsättning) samt de flesta af läroverkens årsberättelser; för *muscet*: cranium af hare af veterinär Strandell; ett vackert människoskelett af doktor B. Floderi sterblus; diverse silfver- och kopparmynt af Anders Himmersons sterblus i Ælfhyttan genom riksdagsman Joh. Johansson, af lärjungarne Berg, Hedberg, Spång m. fl. samt diverse utländska mynt af handl. S. Nordström.

E) Läroverksbyggnader m. m.

- 29) Inga vigtigare förändringar äro härvid att omnämna; endast några mindre reparationer å bänkar m. m. i skolrummen samt å gymnastikmaterielen hafva verkstälts.

F) Ekonomiska förhållanden.

- 31) Kassornas ställning vid sista kalenderårets slut ses af bil. 3.
- 32) Under samma år ha följande belopp utgått för underhåll och tillökning af
a) boksamlingen	kr. 16,50.
b) den öfriga undervisningsmaterielen „	11,36.
c) inredningsmaterielen	„ 22,11.
d) utlåningsboksamlingen	„ 108,55. 158,52.

G) *Examina och Terminsafslutning m. m.*

33) Höstterminen afslutades med offentlig examen den 19 December, hvarvid såsom vittnen voro närvarande: Skolans inspektor, kontr.-prosten och riddaren *O. Bohm*, direktören och ridd. *L. Rinman* och postmästaren *C. Elgenstierna*.

Vårterminen kommer med H. H. Efori begifvande att afslutas den 12 Juni med offentlig examen, som hålles kl. 9—1 med $\frac{1}{2}$ timmes afbrott för uppvisning i sång. Efter examens slut sker utdelning af stipendier och premier, tillkännagifvande om flyttning samt ungdomens hemförlofvande. Nästa hösttermin börjas den 27 Augusti kl. 10 f. m.

Nora den 12 Maj 1883.

NORA.

70

Bil. 1.

Uppgift om antalet af de lärjungar, som deltagit i nedan nämnda öfningar
Höstterminen 1882.

Klass.	Närvarande lärjungar.	Lärjungar som deltagit i				
		Teckning		Skolg.	Instrumentalmusik.	Gymnastik och vapen- öfningar enligt cirku- läret den 19 Juni 1866.
		obligatorisk.	frivillig.			
1	18	—	—	17	—	18
2	19	—	—	13	—	17
Summa	37	—	—	30	—	35

Bil. 2.

Inskrifne, flyttade och afgångne lärjungar Kalenderåret 1882.

Klass.	Vårterminen.															
	Lärjungar flyttade till nedan nämnda klasser efter att hafva tillhört närmast lägre klass följande antal terminer.	Lärjungar tillhörande nedan-nämnda klasser d. 1 Febr. eller 15 Sept. Såväl när- som frånvarande.						Lärjungar afgångne från läro-verket i nedannämnda klasser.								
		1	2	3	4	5	6	Qvar i klassen från föregående termin.	Flyttade till klassen på grund af besl.		Inskrifne i läroverket under terminen.	Summa.	Från terminens början till och med 31 Jan. eller 14 Sept.	Från och med 1 Febr. eller 15 Sept. till terminens slut.	Under nästföljande mellantermin.	Summa.
									vid föregående termins slut.	vid terminens början.						
1	—	—	—	—	—	—	17	—	—	—	17	—	—	—	—	—
2	—	—	—	—	—	—	15	—	—	—	15	—	1	—	9	10
Summa	—	—	—	—	—	—	32	—	—	—	32	—	1	9	10	
Klass.	Höstterminen.															
	1	—	—	—	—	—	6	—	—	12	18	—	—	—	1	1
	2	—	—	—	9	—	2	6	10	1	2	19	—	—	—	—
Summa	—	—	—	9	—	2	12	10	1	14	37	—	—	1	1	

Bil. 3.

Uppgifter om nedan nämnda till läroverket hörande kassors ställning kalenderåret 1882.

Kassans rubrik.	Debet.				Kredit.			
	Behållning vid årets början.	Summa inkomster.	Skuld vid årets slut.	Summa.	Skuld vid årets början.	Summa utgifter.	Behållning vid årets slut.	Summa.
Ljus- och Vedkassan	8,94	116,50	—	125,44	—	103,21	22,23	125,44
Materielkassan . . .	2169,34	272,09	—	2441,43	—	158,52	2282,91	2441,43
Premie- & Fattigkass.	484,19	78,46	—	562,65	—	65,65	497,00	562,65

VI. Stadspedagogien i Linde.

(Uppgift af Rektor, Fil. Dokt. C. J. M. Wahlén.)

A. Undervisningen.

Höstterminen tog sin början den 28 Augusti och slutade den 21 December. Innevarande Vårtermin började den 23 Januari och kommer att avslutas den 9 Juni.

Undervisningen har varit förlagd till kl. 8—10 och 11— $1\frac{1}{2}$, bönestunderna inberäknade, hvilka upptagit vanligen 15 minuter. Under den kallare och mörkare tiden hafva dock morgonlektionerna varit framflyttade en half timme.

Antalet undervisningstimmar i veckan har alltså varit 27. Lärjungeantalet under Höstterminen utgjorde 25; under innevarande vårtermin är lärjungarnes antal 26.

Läroböcker:

Kristendom: 1. Bäckmans Bibl. Historia.

Modersmålet: Sundéns mindre Språklära, Sundéns och Modins Läsebok, Fänrik Ståls Sagner.

Tyska: Calwagens Grammatik och Elementarbok.

Aritmetik: Nyströms, Fröbergers och Pihlstrands läroböcker.

Geometri: Euklides.

Historia och Geografi: Odhners större och mindre läroböcker i Sv. Historia samt Roths lärobok i Geografi.

Naturlära: Celanders lärobok.

Lärokurser:

Kristendom (2 tr). Katekes. De 2 första hufvudstyckena, en del gamla. öfrige nya Katekesen. Bibl. Historia. 42 berättelser af Nya Testamentet.

Modersmålet ($7\frac{1}{2}$ tr). Det hufvudsakliga af Formläran. Inmanläsning med redogörelse för innehållet. Rättstafningslära jämte rättstafnings- och interpunktionsöfningar. Skriftliga uppsatser utom lärorummet.

Tyska ($3\frac{1}{2}$ tr). *Lägre lexlaget*. De 21 första styckena af Elementarboken, samt af Grammatikens Artiklarne, Substantivens deklination, hjälpverbens och svaga verbens konjugation. *Öfre lexlaget*. Elementarboken 2:dra Kursen samt 33 stycken af 2:dra Afdelningen. Grammatik Formläran.

Aritmetik ($4\frac{1}{2}$ tr). Olika pensa från och med räkning med hela tal till och med hela läroboken.

Geometri ($1\frac{1}{2}$ te). 20 propositioner af 1:sta Boken.

Sv. Historia (2 tr). Från lärobokens början till Gustaf Vasa. De äldre Odhners större lärobok, de yngre den mindre.

Geografi (2 tr). Europas fysiska geografi, samt af den politiska: Sveriges, Norges, Danmarks, Finlands, Rysslands, Tysklands, Österrikes, Schweiz', Hollands, Belgiens, Storbritanniens och Frankrikes.

Naturlära (2 tr). Om himlakropparne, vattnet och luften, företeelser i luften, värmet och elden; människan, däggdjuren och foglarne.

Vid Höstterminens början infördes vid undervisningen i Bibl. Historia allmänt I. Bäckmans lärobok, i stället att förut derjämte begagnats Petterssons. Likaså blef Roths lärobok i Geografi antagen till allmänt begagnande, under det att förut äfven begagnats Vingegs. Slutligen blef Odhners större lärobok i Sv. Historia införd till begagnande af de äldre lärjungarne. I Naturlära har endast, Celanders lärobok användts. förut derjämte Sandbergs.

Undervisning i Välskrifning har meddelats 2 timmar i veckan.

I Teckning, Sång och Gymnastik har, i brist af anslag, ingen undervisning meddelats.

B. Lärarne.

Undervisningen bestrides under hela läsåret af undertecknad ensam såsom ordinarie lärare.

C. Lärjungarne.

Lärjungarnes antal under hvardera terminen är angifvet under A). Ingen frånvarande.

Hemlexor hafva i allmänhet blifvit lärjungarne föresatte i 2 ämnen för hvarje dag och anses de ha upptagit en tid af 1 à 1½ timme.

Lärjungarnes kroppskonstitution är god och har deras helsotillstånd i allmänhet varit mycket godt.

Den 1 Februari 1882 qvarstodo i skolan sedan föregående termin 24 lärjungar, under terminen inskrefvos 2, hvadan antalet lärjungar under Vårterminen 1882 utgjorde 26. Under påföljande mellantermin afgingo 8 lärjungar, vid Höstterminens början inskrefvos 7; och utgjorde alltså antalet lärjungar under Höstterminen 1882 25.

Af de under läsåret inskrifne hafva

a) 5 bevisat folkskola

b) 3 begagnat småskola eller åtnjutit enskild undervisning.

Under sist förflutna kalenderår hafva följande lärjungar afgått:

Vårterminen 1882: O. S. Eriksson till Örebro tekn. skola.

C. V. Carlsson „ handverk.

C. A. Johansson „ jordbruk.

C. A. Lindroth „ handverk.

O. E. de Verdier „ Örebro allm. läroverk.

S. H. Andersson „ jordbruk.

C. E. Pettersson till Örebro allm. läroverk.

E. F. T. Ekstam „ „

Höstterminen 1882: Ingen.

Under sist förflutna kalenderår utdelades stipendier, samt premier och understöd till belopp af 57 Kronor.

Från afgift till Materielkassan hafva under Höstterminen 8, under Vårterminen 9 lärjungar varit befriade. Byggnadsfond finnes ej.

D. *Undervisningsmaterielen.*

Efter sista årsredogörelsen hafva för skolans medel inköpts några exemplar af Odhners större lärobok i Sveriges Historia, äfvenså af Roths lärobok i Geografi, till utlåning åt lärjungarne.

Såsom gåfva har skolan fått mottaga de fleste af allm. läroverkens årsberättelser.

E. *Läroverksbyggnader och Inredningsmateriel.*

Ingen förändring.

F. *Ekonomiska förhållanden.*

Kassornas ställning synes af nedanstående tabell.

Kassans rubrik.	Debet.				Kredit.			
	Behållning vid årets början.	Summa inkomster.	Skuld vid årets slut.	Summa.	Skuld vid årets början.	Summa utgifter.	Behållning vid årets slut.	Summa.
Ljus- och Vedkassan .	—	154,00	106,88	260,88	196,04	64,84	—	260,88
Materielkassan . . .	2044,88	269,87	—	2314,75	—	88,66	2226,09	2314,75
Premie- & Fattigkass.	9,83	27,50	—	37,33	—	13,00	24,33	37,33

Under sist förflutna kalenderår hafva nedanstående belopp utgått för underhåll och tillökning af

a) Boksamlingen, afsedd till utlåning åt lärjungarne, Kr. 38: —

b) Den öfriga undervisningsmaterielen „ 3: —

c) Inredningsmaterielen „ 4: 43.

G. Examina och Terminsafslutning.

Höstterminen afslöts med examen den 21 December af Pedagogiens Inspektor, Ledamoten af K. N. O. Filos. och Teol. Doktor *C. D. Arosenius*. För innevarande Vårtermin är examen af H. H. Eforus utsatt att hållas den 9 Juni kl. 9 f. m., hvarefter stipendier samt premier och understöd utdelas samt ungdomen hemförlofvas.

Nästinstundande Hösttermin tager sin början Torsdagen d. 30 Augusti kl. 10 f. m.

Lindesberg den 6 Maj 1883.
